

PATOLOGIA SOCIETĂȚII NOASTRE

În situațiunea politică și în condițiunea civilă ce s-a croit familiei române prin noile legi se simte de toți o stare de siluire și o anomalie, cu toată organizațiunea savantă a instituțiilor, în toate raporturile sociale tradiționale, încât am ajuns să nu credem în nimic stabil. Putem zice că nu este un singur om serios între noi, fie martor fie autor, în revoluțiunile ce ne-au agitat și ne agită de treizeci de ani, care să creadă în stabilitatea stării de lucruri în care ne aflăm; nu este om care să nu se întrebe când o să se sfârșească această operă interminabilă de schimbări care divizează din ce în ce mai mult societatea noastră în tabere ostile.

Nu ne adresăm aci la oameni cari găesc un motiv de optimism în satisfacerea apetitului lor și ambițiunilor lor personale. Această clasă de oameni nu este făcută nici să simtă, nici să înțeleagă condițiunile superioare de existență și de trai pentru o societate și nici este în stare a da cel mai mic ajutor pentru consolidarea societății. Vorbim pentru oamenii cari sunt preocupați de condițiunile de existență, de prosperitate a societății și cari se îngrijesc de soarta țării oricari ar fi credințele lor, fie conservatori, fie, precum s-au numit, liberali.

Moravurile publice, spiritul public la noi au

luat o direcțiune foarte periculoasă și partidul care ne guvernă de patru ani de zile a contribuit foarte mult a le altera. Dintr-un principiu tutelar, principiul egalității înaintea legii, s-a făcut o armă de război între clase; toate condițiunile sociale s-au surpat și s-au amestecat într-un fel de promiscuitate; tradițiunile țării s-au uitat cu totul; o clasă nouă guvernantă s-au ridicat, fără tradițiuni și fără autoritate, încât țara cea mare, temeiul și baza naționalității noastre, nu și găsește conștiința raporturilor politice cu cei ce o guvernă; drepturile politice nu mai sunt răsplata unui șir de servicii pe datini, ci un instrument de ambițiune, de îndestulare a intereselor particulare. În locul sentimentului public dezinteresat avem pasiuni politice, în loc de opinii avem rivalități de ambiții. Toleranța pentru toate interesele cele mai vulgare și cele mai de jos este morala ce distinge astăzi lumea politică la noi. Este adevărat că nu cruțăm a invoca numele patriei și numele libertății, dar aceasta ca o ipocrizie mai mult și ca o înlesnire pentru îndestularea intereselor private. [...]

Este adevărat că guvernul în acești din urmă ani, mai mult decât în oricare altă epocă, a dobândit drepturi mai însemnate, o influență mai mare, prerogative mai considerabile; dar cu cât i-a crescut mai mult puterea cu atât a

scăzut în proporțiune exercițiul libertății, din cauza procedărilor sale administrative, din cauza amăgirilor la care a supus toate poftele și toate pasiunile rele, contribuind astfel a slăbi coarda pasiunilor celor bune în toate inimile. Oamenii cu sentimentele nobile și dezinteresate cari au luat parte la mișcările de la 1848 și 1859 sunt în drept astăzi, după câte văd, să întrebe pe corifeii partidului guvernamental de astăzi: Ce ați făcut cu iluziunile și cu speranțele țării din acei ani? Nu este meșteșugire care să nu se fi întrebuințat spre a prefăce drepturile puterii în instrumente de interes privat în folosul recruților partidului.

O asemenea politică nu poate ameliora moravurile publice, ca una ce se adresează la pasiuni rele, la slăbiciuni, la interesul și la vițiurile celor chemați. Dacă nu se va opri în drum și nu se va schimba, ea are să facă multe victime chiar în partid. Câte scandaluri n-a produs deja, pe cari presa independentă le-a semnalat? Și n-ar fi nimic dacă efectele ei s-ar mărgini la câteva individualități fără greutate și fără valoare. Răul cel mare și simțitor este că atinge inima țării, moralitatea publică.

Mihai EMINESCU

Timpul - 4 ianuarie 1881

Actualitatea clasicilor

În țara mea

Ion PRIBEAGU

În țara mea sunt văi și munți și flori,
Și diamante,
Și sunt sticleți atât de mulți în capete savante !...
Poezii ritmului sărac slăvesc albastrul zării,
Și crește-atât de mult spanac pe lanurile țării.

În țara mea sunt tei și plopi,
Și zarea-i diafană,

Și-n țara mea jandarmi și popi iau lefuri de pomană;

Din larg de crânguri vin zefiri și tuturor dau veste
Că-n țara mea sunt trandafiri și fete
Că-n poveste,
Idile nasc și se desfac sub luminiș de lună,
În țara mea onoarea-i fleac și dragostea
Minciună.

Și-n țara mea sunt mulți părinți ce plâng morminte
Multe...

Și pribegesc scrâșniri din dinți...
Dar cine să le-asculte,
Când e minciuna pe amvon și nedreptatea-i lege,
Când guvernării-s de carton
Și nepăsarea Rege ?

(„Vârfuri de spadă”, 1915)

LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Lângă fosta Insulă a Popii, adică pe str. Ștefan cel Mare și pe str. Pestalozzi, ba chiar și în Piața Romanilor și str. I.L. Caragiale se întinde un complex, industrial deosebit: uzina termoelectrică a orașului. Se cunoaște faptul că Timișoara a devenit - în noiembrie 1884 - primul oraș de pe continentul european cu străzile iluminate cu curent electric. Uzina care produce acest curent electric și îl distribuie pe străzi a fost construită începând cu anul 1883 pe amplasamentul de acum. Inițial doar pentru iluminat stradal. Mai apoi și pentru toate tipurile de iluminat sau consum industrial și casnic. Primele mașini și instalații au fost cumpărate de la expoziția de specialitate

Uzina electrică

deschisă în 1883 la Viena. În 1893, uzina - până acum administrată de o companie privată

- trece (prin cumpărare) în patrimoniul primăriei. Modernizarea a fost permanentă și mașinile erau din ultima generație - și asta de-a lungul întregului veac XX. Au mai fost apoi manageri pricepuți, care au dat renume uzinei și strălucire orașului. Aici s-a făcut producție, dar și școală. Întrebați politehnicienii bătrâni ce colaborare au avut cu uzina electrică. De neconceput pentru noi, cei de azi. M-am plimbat de câteva ori prin curți, prin clădiri. Am admirat construcții administrative cu bun gust arhitectural, am văzut săli de producție, instalații diverse. Toate acestea m-au făcut să mă simt mândru de ceea ce a fost Timișoara, în parte și pentru ceea ce a păstrat (din inițiativa unor oameni de suflet).

Foaia de Jimbolia

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„AM ÎNCEPUT ANUL CU UN PROIECT TRANSFRONTALIER”

DARIUS ADRIAN POSTELNICU, PRIMARUL ORAȘULUI JIMBOLIA

La început de an, după ce s-a tras linie, administrația locală a orașului Jimbolia a trasat deja planul de lucru și investiții pentru anul 2017. Despre continuarea investițiilor începute în 2016 și despre inițierea altora noi a vorbit domnul primar Darius Adrian Postelnicu în cadrul unui interviu televizat, difuzat de televiziunea locală.

În ceea ce privește continuarea proiectelor începute în 2016, edilul a dat următoarele explicații: „Vorbim de investiția de la piața agroalimentară a orașului Jimbolia, de baza sportivă, o investiție în apropierea pieței, unde vom finaliza lucrările la suprafața de joc. Aici vor avea loc viitoarele competiții sportive la handbal, tenis, fotbal. Va fi dotată cu nocturnă, tribună și anexele aferente. De asemenea, vom continua reparațiile de drumuri din orașul Jimbolia, lucrări începute, pe care nu le-am finalizat. Și, bineînțeles, încercăm, ne dăm silința să impulsționăm lucrările la canalizarea orașului, lucrări care creează supărări în rândul cetățenilor, chiar și nouă, dar să putem să le strunim în colaborare cu factorii decizionali și cu conducerea Aquatim-ului și a Consiliului Județean. Sperăm să reușim în cel mai scurt timp

posibil finalizarea acestei ample lucrări. E o lucrare de imperioasă necesitate pentru orașul nostru, pentru că, după cum bine știm, apele freatice au devenit o problemă în oraș, iar fără o instalație de canalizare și o stație de epurare aferentă, problemele vor persista. Mai mult decât atât, este una dintre cerințele de mediu ale Uniunii Europene.”

Cât despre noile proiecte și investiții, domnul primar se arată optimist și hotărât să facă tot ce-i stă în putință pentru a atrage finanțările de care orașul are nevoie: „Am început anul cu surpriza pe care ne-a conferit-o semnarea actului de finanțare cu partea sârbă. Am semnat practic pentru aproximativ un milion de euro. E vorba despre proiecte transfrontaliere între România și Serbia, respectiv Jimbolia și Kikinda și Jimbolia și localitatea învecinată Nova Crnja, pentru infrastructură în valoare de 850 000 de euro, și anume reabilitarea drumurilor care se intersectează cu DN59 A și C, care iese din Jimbolia către Comloș. De asemenea, este vorba despre încă o investiție de peste 70 000 de euro ce vizează o platformă, un popas turistic pentru cicliștii care tranzitează Jimbolia mergând către Serbia, prin Vama Jimbolia și retur. În total sunt, așadar, fonduri europene de aproximativ un milion de euro. Tot acum, așteptăm cu sufletul la gură deschiderea axelor de finanțare pe Programul Operațional Regional 2014-2020, unde avem studiile de fezabilitate și așteptăm jurizarea ofertelor, a proiectelor depuse de către noi, proiecte în valoare de peste 5 mili-

oane de euro: reabilitare liceu și construcții, reabilitare și construire grădiniță, construire creșă și alte investiții ce vizează clădirile școlilor din Jimbolia. De asemenea, în ceea ce privește proiectele depuse la Ministerul Dezvoltării, așteptăm bugetul pentru anul acesta și lista cu proiecte aprobate. Aici am depus proiecte în valoare de 24 de milioane de lei și vizează reabilitarea unor drumuri în oraș. În proiecția noastră, am cuprins pe lista de investiții și lucrări pentru abilitarea palatului Primăriei. Din păcate, pentru clădirea centrală a Primăriei nu am găsit sursă externă de finanțare și suntem nevoiți să intervenim prin resurse proprii. Mai mult, căutăm parteneri și surse de finanțare în vederea dezvoltării, reabilitării sau chiar extinderii ștrandului termal din oraș. Nu s-au identificat deocamdată surse externe; așteptăm de la Ministerul Dezvoltării să vedem, în funcție de buget, dacă suntem viabili pentru un credit bancar și să ne apucăm de studiul de fezabilitate și pentru ștrand. În linii mari, cam acestea sunt investițiile. Ne axăm foarte mult pe investiții în infrastructura supraterană odată cu finalizarea lucrărilor la canalizare, pentru că altfel nu am putea începe astfel de finanțări, considerând că este cea mai eficientă cale.”

Așadar, anul 2017 stă sub semnul dezvoltării infrastructurii astfel gândită pentru a corespunde normelor și practicilor europene, precum și să favorizeze un nivel de trai mai ridicat.

ORAȘUL ÎN PUBLICAȚII

Almanahul Banatului Mindenki Kalendáriuma (în maghiară) este o publicație anuală, care apare în presa scrisă timișeană. O nouă versiune a almanahului Mindenki Kalendáriuma cuprinde articole referitoare la orașul Jimbolia. Astfel, în data de 27 ianuarie au fost prezentate și dezbătute aceste pasaje în sala de ședințe a Consiliului Local. Printre alte referințe, s-a vorbit despre familia Cseconiks, de care se leagă 130 de ani din istoria orașului, și despre fotbalistul jimbolian Árpád Thierjung, golgheter al României în sezonul 1937-1938.

JIMBOLIA ȘI-A LUAT RĂMAS BUN DE LA PRIMUL PRIMAR ALES

La începutul anului, cetățenii orașului Jimbolia și-au luat rămas bun de la primul primar ales în mod democratic, după Revoluția de la 1989. Este vorba de Mircea Românu, omul de care se leagă istoria handbalului local, un sport cu tradiție în oraș, și venirea scriitorului Petre Stoica.

SĂRBĂTORIREA CULTURII PRIN CULTURĂ

Leviș școlilor jimboliene au pregătit un program diversificat cu ocazia zilei de naștere a marelui poet național Mihai Eminescu, dar și a Zilei Culturii Naționale.

Asociația Primăriilor din Banatul Istoric, prin Jurnalul interregional „Banatul”, adresează domnului primar Darius Postelnicu un călduros La mulți ani! cu ocazia aniversării unei vârste care aduce cu sine și entuziasmul tinereții, dar și înțelepciunea experienței.

PAGINĂ REALIZATĂ DE JOVANA STAN

Foaiia de Lugoj

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

PARCUL „GEORGE ENESCU” VA FI MODERNIZAT COMPLET

FRANCISC BOLDEA, PRIMARUL ORĂȘULUI LUĞOJ

Din începutul acestui an, Primăria municipiului Lugoj va pune dale pe aleile din parcul „George Enescu”, principalul parc al orașului, aflat în zona din apropierea bisericii cu două turnuri și a școlii numărul 3. Lucrările sunt programate pentru prima jumătate de an.

Pentru locuitorii orașului nostru și pentru oaspeții săi, domnul Francisc Boldea, primarul municipiului Lugoj, a subliniat că:

„Parcul va fi modernizat complet și toate

aleile vor fi refăcute cu dale. De asemenea se va monta mobilier și elemente de joacă noi. Până în vară vrem să facem o alee de patru metri lățime lângă Școala nr. 3, cu dale și să amenajăm tot cu dale toată zona din fața Bisericii «Adormirea Maicii Domnului», pentru că acolo asfaltul este distrus”.

Suma prevăzută pentru lucrările de dalare este de 587.000 de lei.

TROTUARE REABILITATE PE 32 DE STRĂZI

Administrația locală intenționează să finalizeze în acest an refacerea trotuarelor pe 32 de străzi, din cartierele de case ale municipiului. Suprafața totală, planificată, se ridică la 31.250 m.p.

Materialul care se pune pe trotuare este asfaltul, dar vor fi folosiți și 5.645 metri liniari de borduri mari și 12.675 metri liniari de borduri mici.

ETERNUL EMINESCU OMAGIAT LA LUĞOJ

Șlevii de la Colegiul Național „Iulia Hașdeu”, Școala Gimnazială Nr. 4 și Școala de Muzică „Filaret Barbu” s-au întâlnit la mijlocul lunii trecute la Biblioteca Municipală Lugoj, pentru ca alături de oameni de cultură ai urbei să omăgieze împlinirea a 167 de ani de la nașterea poetului nepereche.

Cu acest prilej, despre personalitatea și opera lui Mihai Eminescu au vorbit Henrieta Szabo, director al Bibliotecii Municipale, Gabriela Sîrbu, Simona Avram, Cristina Marcu, Maria Miscu, Alexandru Vasile Păuliș, Călin Popoș, Camelia Ivănescu, Georgeta Leho, Claudia Popescu și Adriana Weimer.

SPRIJIN REAL, PENTRU COMUNITATEA RROMILOR LUĞOJENI

Recent, conducerea primăriei noastre a elaborat un Plan local de acțiune pentru îmbunătățirea situației rromilor din Lugoj în perioada 2017-2019.

Planul a fost realizat de o echipă interdisciplinară din Primăria Lugoj, coordonată de Biroul Management, Proiecte, Programe, în parteneriat cu echipa ROMACT din partea Consiliului European și a Comisiei Europene și Grupului de acțiune locală, din partea comunității de rromi. În contextul derulării acestui proiect, au fost identificate diverse nevoi și propuse măsuri pentru integrarea rromilor din municipiul Lugoj.

Pentru ca rromii, aflați în municipiul nostru, să aibă o viață mai bună, planul prevede, printre altele, realizarea documentației tehnice și modernizarea Școlii nr. 12 și a Grădiniței din Măguri; cumpărarea de instrumente muzicale pentru Căminul Cultural Măguri; realizarea

unui cabinet medical în satul Măguri și asigurarea salariului pentru un mediator sanitar care să acorde suport rromilor din comunitățile sărace ale orașului; construirea de locuințe sociale pentru familiile sărace de rromi din cartierul Herendești-Bocșei; introducerea rețelei de gaz și racordarea la gaz a 220 de locuințe din Lugoj; introducerea rețelei de canalizare în satul Măguri și racordarea a 352 de case la rețeaua de canalizare.

SPORT

SPER SĂ POT ADUCE PENTRU LUĞOJ ȘI UN TITLU LA INDIVIDUALE

LAURENȚIU MACAREI

Secția de lupte greco-romane a Clubului Sportiv Municipal Lugoj a transferat un valoros luptător, deținător al unor titluri de campion național la tineret și seniori, în competițiile din România, care a participat patru ani în Campionatul Germaniei, între 2011 și 2016. Este vorba de Laurențiu Macarei, multiplul campion național, transferat la CSM Lugoj, descoperit de cunoscutul antrenor lugojean Avrămuț Todorescu și format la școala de lupte de pe Timiș.

„De anul acesta voi reprezenta CSM Lugoj în toate competițiile, la nivel de seniori și sper să îmi aduc aportul la palmaresul clubului și să obțin rezultate bune pe saltea. Sper să pot aduce

pentru Lugoj și un titlu la individuale”, a opinat sportivul de 25 de ani.

Foaia de Ramna

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

TURISM, AGROTURISM ȘI ATRACȚII ÎN RAMNA

CURIOZITĂȚI ISTORICE

Așezarea pe care astăzi se înalță falnic comuna Ramna are corespondențe în epoca pietrei și bronzului, însă atestarea documentară se face pentru prima dată în anul 1364, sub numele de Ravna. În documentele istorice, așezarea apare sub diverse nume: Rafna, Ravna, Ramna sau Rabna.

Prea puțini cunosc date despre trecutul îndepărtat al așezământului, însă trebuie să subliniem faptul că în urma unor săpături arheologice, în zonă s-au descoperit obiecte datate în epoca de piatră și bronz: obiecte de piatră șlefuită, ceramică, arme, oase de animale, unelte de metal din epoca bronzului. Atunci când veți vizita muzeele din Reșița, Timișoara sau cele din Banatul sârbesc, să aveți în vedere că multe dintre obiectele pe care le veți vedea au fost găsite în această zonă, ceea ce dovedește perenitatea viețuirii pe aceste pământuri. De asemenea, cele mai numeroase descoperiri se leagă de epoca romană. În 1792 și 1793 s-au descoperit în hotarul Ramnei case zidite după modelul orașului Pompei, ceea ce dovedește legătura noastră cu Imperiul Roman și cultura moștenită în urma schimburilor culturale. În 1866 și 1871 s-au găsit cărămizi cu pecetea Legiunilor a IV-a Flavia Felix și a XIII-a Gemina, unelte de gospodărie, monede datate în timpul împăraților Vespasian, Traian și Commodus.

MUZEUL DE ETNOGRAFIE DIN RAMNA ADĂPOSTEȘTE VESTIGII DIN EPOCA ROMANĂ

Tot în hotarul Ramnei, arheologul Milleker a găsit în pădurea Siclău vase de lut de pe timpul dacilor și 120 de monede de aur de pe timpul împăraților Dioclețian, Traian și Gordian. Astăzi se vede la hotarul comunei drumul construit de

legiunile lui Traian, care trece pe așa zisul drum al Erinii. De asemenea, săpăturile arheologice de mai târziu au scos la iveală un cuptor de ars oale din epoca romană, o casă romană din care s-au păstrat o parte din ziduri, fragmente ceramice din vase, fragmente din conducte de ape, rămășițe ale armelor.

Câteva dintre aceste ruine și obiecte se pot vedea la Muzeul de Etnografie din Ramna, un muzeu creat în incinta școlii de către profesorii Traian Simu, Nicolae Roșu și directorul de pe atunci al școlii, Gheorghe Arjonca. Aceste vestigii stau ca dovadă a unei romanizări intensive în zonă, ceea ce face obiectul multor cercetări arheologice

și etnografice. Pentru pasionați sau simpli turiști, comuna Ramna poate fi o destinație cel puțin interesantă.

CULTURĂ MATERIALĂ ȘI INSTITUȚII

Principalele manifestări culturale se organizează în incinta Căminului Cultural, locul în care se adună toți cetățenii la momente de bucurie. Ca elemente ale culturii materiale în Ramna, se numără și lăcașurile de cult: Biserica din Vale, inițial greco-catolică, Biserica din Deal, ortodoxă, și Casa de Rugăciune Penticostală. Tot aici funcționează Dispensarul Medical, Poliția, Școala Gimnazială și Oficiul Poștal, în incinte diferite, bineînțeles.

CRÂMPEIE DIN VIAȚA SPIRITUALĂ A RÂMNENILOR

Viața culturală, în satul Ramna, se leagă în special de tradițiile destul de bine conservate în ciuda fenomenului globalizării pe care îl traversăm. Ei știu bine cum să își păstreze identitatea unică prin perpetuarea obiceiurilor și organizarea manifestărilor culturale la care ia parte întreaga comunitate.

Cea mai mare adunare are loc cu prilejul rugii satului, în a doua zi de Paști. Atunci se organizează slujba de hram și apoi o petrecere frumoasă, susținută organizatoric și financiar de Consiliul

Local. De rugă, oamenii se plimbă cu căruțe împodobite, după un vechi obicei. Cum are loc odată cu sărbătoarea Învierii și cu venirea primăverii, oamenii își primenesc casele, pregătesc bucate alese și îmbracă cele mai frumoase straie; umblă vorba prin zonă că oamenii locului, cărășenii, sunt făloși. E de ajuns să faci o plimbare prin ținuturile despre care v-am vorbit ca să vă dați seama. Dar mai mult decât făloși sunt ospitalieri, ceea ce e de luat în calcul dacă veți căuta o gazdă, o idee binevenită dacă doriți să cunoașteți oamenii, caracteristicile lor și viața satului. Un alt avantaj ar fi costul scăzut.

Mai multe despre tradițiile, despre cultura ma-

terială, dar și spirituală, puteți afla făcând o vizită în comuna Ramna și satele aparținătoare Valeapai și Bărbosu. Doamna primar va fi bucuroasă să vă primească, în persoană, fiind prima care susține turismul în comună. Dacă v-ați săturat de destinații exotice, luxoase și mari aglomerații, agroturismul poate fi o alternativă plăcută, relaxantă și...mai puțin costisitoare.

PAGINĂ REALIZATĂ DE JOVANA STAN

Foaia F de Făget

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Domnul primar Marcel Avram s-a ținut de cuvânt și a schimbat vizibil fața orașului

Prof. Univ. Dr. Dumitru TOMONI

Din 2 februarie a fost ziua de naștere a domnului prof. dr. Dumitru Tomoni, important scriitor și istoric al Țării Banatului, președinte al Societății de Științe Istorice din România, filiala Lugoj, doctor în istorie și profesor la Liceul teoretic „Traian Vuia” din Făget. Fiind și un prețios colaborator al jurnalului inter-regional Banatul, întregul colectiv al redacției îi urează domniei sale viață lungă, cu sănătate, împliniri și numai bucurii.

La mulți ani, domnule Tomoni! De curând ați împlinit o frumoasă vârstă... Permiteți-mi să vă adresez și câteva întrebări personale, pentru ca și cititorii noștri să vadă omul care stă în spatele stimatului profesor. Uitându-vă peste umărul vremii, ce v-a adus în plus noul an prins în buchetul vieții?

▶ Vă mulțumesc pentru urare și vă răspund și de această dată, cu mare plăcere. De la o anumită vârstă, este mai greu să te aștepti la lucruri senzaționale. Te bucuri că nu ai avut probleme de sănătate, că ai publicat o carte și mai multe studii și articole, că ai găsit mai multe documente de arhivă inedite, că nu te-au dezamăgit prea mult prietenii sau că ai cunoscut noi oameni, etc.

Analizând toate amintirile dumneavoastră, care vă este cea mai dragă? Unde evadați cu gândul, când vă simțiți copleșit de grijile cotidiene?

▶ Dintre amintirile recente, m-a bucurat acordarea titlului de Cetățean de onoare al orașului Făget. Într-adevăr, profesia de dascăl de istorie și cercetător de documente îmi oferă posibilitatea să privesc mult mai relaxat prezentul, uneori bulversant și dezamăgitor, și să mă refugiez într-un trecut mult mai liniștit, performant și motivant.

Sunteți un formator de opinie important pentru orașul Făget și nu numai, prin multitudinea titlurilor publicate, prin activitatea didactică pe care o desfășurați. Ne spuneți recent, într-un interviu, că școala este o componentă foarte importantă a societății și că, atunci când societatea este bulversată, învățământul nu are cum să nu resimtă această stare nefirească. Și că nici nu putem să le vindem iluzii elevilor. Lucru mare ați spus... Cum stau, însă, lucrurile când vorbim de administrație?

▶ Și administrația este o componentă importantă a societății, fiind dependentă de evoluția, valorile și comportamentul acesteia. De aceea, nici acest domeniu nu performează, este în criză și ne afectează viața de zi cu zi.

Dumneavoastră fiind și un apropiat al domnului primar Marcel Avram, prin ce credeți că a câș-

tigat domnia sa încrederea locuitorilor din Făget?

▶ Primele alegeri locale din 2009 au fost câștigate printr-o campanie inteligentă, susținută de o echipă entuziastă și determinată, și prin promisiunea că va schimba fața Făgetului. Alegerile locale din 2012 și 2016 au fost câștigate pentru că domnul primar Marcel Avram s-a ținut de cuvânt și a schimbat vizibil fața orașului, lucru apreciat de făgețeni și prin votul acordat.

Cum credeți că va arăta orașul castanilor, sau cum ați dori să arate, peste încă zece ani?

▶ Nu știu cum va arăta Făgetul peste un deceniu, dar mi-aș dori ca toate parcurile să arate ca Parcul Central, străzile ca strada Calea Lugojului, toate zilele săptămânii să fie însuflețite ca ziua de vineri, când este tradiționalul târg; mai puține birturi și mai multe spații culturale, Liceul „Traian Vuia” să redevină ceea ce a fost odată, cetatea Făgetului să fie restaurată și inclusă în circuitul turistic, muzeul să fie deschis și vizitat zilnic de către făgețeni și nu numai, și mai mulți tineri care să rămână sau să se reîntoarcă în Făget.

Vă doresc să vedeți realizate toate acestea și vă mulțumesc pentru timpul pe care îl acordați de fiecare dată jurnalului nostru, urându-vă, din nou, La mulți ani, domnule profesor!

Dialog realizat de
DIANA MIHAI

„UN ORAȘ ÎN CURS DE DEZVOLTARE ARE NEVOIE SĂ CONSTRUIASCĂ, NU SĂ DESFIINȚEZE ÎNSTITUȚII!”

MARCEL AVRAM, PRIMARUL ORAȘULUI FĂGET

Cel mai estic oraș din județul Timiș continuă eforturile pentru modernizare și adaptare la normele specifice unei urbe de interes. Munca nu a fost și nu este nici acum ușoară, dar toate lucrurile puse în practică în ultimul timp au dus și vor duce la o schimbare la față a întregului oraș, consideră primarul Făgetului, domnul Marcel Avram.

Lupta administrației locale a început cu peste 20 de ani în urmă, în iulie 1994, când Făgetul a fost declarat oraș. „Ridicarea la rang de oraș a însem-

nat apariția unor instituții publice precum Judecătoria, spitalul sau diverse instituții bancare. Faptul că suntem un oraș cu perspective ne-a permis să luptăm pentru a opri desființarea spitalului și a Judecătoriei. Ca oraș, am reușit să atragem mai mulți investitori, fapt care a dus la crearea de locuri de muncă”, precizează edilul, punctând că „un oraș în curs de dezvoltare are nevoie să construiască, nu să desființeze instituții vitale bunăstării populației”.

După preluarea mandatului, Marcel Avram a redus aparatul birocratic al primăriei la o treime, încercând să eficientizeze serviciile din administrație, iar cu banii economisiți a demarat mai multe investiții în oraș, printre care amenajarea centrului civic, reabilitarea fostei clădiri a cazinoului și modernizarea unei cabane. Pentru că nici educația nu a fost uitată, printre reușitele din ultimii ani, de

care edilul se declară mulțumit, se numără și Centrul educațional „Patriarh Miron Cristea” din Făget, aceasta fiind „o realizare deosebită, deoarece copiii sunt păstrați în școală, sunt pregătiți pentru un viitor în societatea în care trăiesc”.

LA PAS, PRIN CETATEA MEDIEVALĂ A FĂGETULUI

Atrecurt un veac și o vreme de când uitat-am poveștile cu cavalerii medievali salvând domnițe, legende spuse la gura sobei iarna, târziu în noapte. Astăzi îmi plimb pașii prin Cetatea Făgetului, ea cu mult mai bătrână ca mine și cu mult mai înțeleaptă decât fi-voi eu vreodată. Răsfoiesc arhivele vremii și aflu că vechea așezare a fost atestată documentar pentru prima dată în 1548, ca târg cu o puternică cetate. În 1602 a fost asediată și distrusă de turci, după care a căzut în ruină. A îndurat multe cetatea bătrână. Și multe a mai văzut și încă spune. Prin oameni, pietre, fagi și toate celelal-

te. Timp de 150 de ani a fost obiectul unor aprige confruntări între români, turci și austrieci, lucru confirmat și de către săpăturile arheologice. Cetatea a fost demolată de către turci în 1699 și abia în 1900 a fost colonizată cu maghiari, schimbându-se la față cu fiecare an făcut spre modernitate. Cele mai multe dintre urmele fostei cetăți, atât de râvnită odinioară, au dispărut în uitare. Vechea așezare a fost sat, apoi comună și, din 5 iulie 1994, a fost declarată oraș. Cel al castanilor, al fagilor și al amintirilor cu cavaleri și domnițe. Ca și astăzi, dar în alte cuvinte.

PAGINĂ REALIZATĂ DE DIANA MIHAI

Foaia de Lipova

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

CEA DE-A VI-A EDIȚIE A GALEI VOLUNTARIATULUI LA LIPOVA A RECOMPENSAT VOLUNTARIII PENTRU TOATE ACTIVITĂȚILE DERULATE ÎN ANUL 2016

Prima lună a anului 2017 nu putea să ajungă la final fără a puncta activitățile de voluntariat, prin bine-cunoscutul eveniment Gala Voluntariatului.

Ajunsă în acest an la Ediția a 6-a, organizată, la fel ca de fiecare dată, de către Centrul Teritorial de Voluntariat Lipova și Fundația A.M.C. Betleem Lipova – coordonator Monica Urs, în colaborare cu Primăria Orașului Lipova, Liceul «Atanasie Mariescu» Lipova și Liceul «Sever Bocu» Lipova, Gala Voluntariatului a fost organizată în 27 ianuarie la Centrul Recreativ Orășenesc Lipova, unde au fost invitați toți colaboratorii care au participat, au sprijinit și au coordonat acțiunile caritabile. Au participat reprezentanți ai Primăriei Orașului Lipova, reprezentanți ai Poliției Lipova, ai Ocolului Silvic, profesori și elevi din cadrul celor două licee lipovane, reprezentanți ai grădinițelor, ai Clubului Copiilor Lipova și reprezentanți ai ONG-urilor colaboratoare în diferite campanii, cum ar fi: CNRR Cuveșdia, Asociația «Maria din dragoste pentru copii» Pâncota, Asociația «Haus der Hoffnung» Cîcîr, Fundația «Ebenezer Moldovan» sau Crucea Roșie Lipova. De asemenea, au luat parte la

eveniment, reprezentanți ai firmelor din orașul Lipova, care ne-au sprijinit, dintre aceștia amintind firmele: SC OECHSLER ROMÂNIA SRL, SC ROBAC INDUSTRIES SRL, SC ALCO KRAFT SRL, SC ANDI&DEA SRL.

Gala a debutat cu un filmuleț, prezentând imagini din timpul acțiunilor și evenimentelor desfășurate în anul 2016, fiind urmat de câteva scurte discursuri susținute de reprezentanți ai primăriei, liceelor și instituțiilor principale participante la eveniment.

Surpriza a venit din partea elevilor celor două

licee: un mic spectacol de cântece și teatru.

Activitățile de voluntariat desfășurate pe parcursul anului 2016 au constat în: ecologizări, acțiuni de plantare copaci, acțiuni de igienizare, campanii umanitare, campanii de prevenție și informare, campanii de strângere fonduri și donații pentru persoanele cu situație precară.

Pentru toate acestea, dar și pentru alte acțiuni, au fost premiați toți acești voluntari, elevi, tineri, adulți sau chiar pensionari, care au dorit să susțină voluntariatul în orașul Lipova.

„Mulțumim instituțiilor și tuturor celor care ne-au susținut în activitățile de voluntariat și extrașcolare și în anul 2016, sperând că acest început de nou an să fie startul pentru cât mai multe activități de acest gen. Ne bucurăm că în fiecare an familia de voluntari devine și mai mare, existând mereu persoane noi în echipă. De la an la an numărul celor dornici de implicare în aceste activități a crescut și ne dorim o colaborare la fel de frumoasă și fructuoasă și în 2017, dar și în anii care urmează. Atitudinea contează!”, a spus Monica Urs, coordonator al Centrului de Voluntariat Lipova.

ANUL 2016 PENTRU CRUCEA ROȘIE ȘI COMPARTIMENTUL ASISTENȚĂ MEDICALĂ COMUNITARĂ LIPOVA

Organizația de Cruce Roșie Lipova și-a continuat misiunea începută încă de la înființare, adunând de-a lungul anului 2016 o serie de acțiuni umanitare, educative și de ajutorare dintre cele mai diversificate și importante pentru binele semenilor.

S-au împărțit alimente, îmbrăcăminte, aparatură electrocasnică și alte ajutoare utile familiilor nevoiașe, adunate din donații ale cetățenilor. Astfel,

mai multe familii au avut surpriza de a fi vizitați de reprezentanții Crucii Roșii și de a primi diverse lucruri de mare necesitate.

În ceea ce privește educația pentru sănătate, activitățile desfășurate au vizat cu precădere copiii. În timpul anului școlar, în colaborare cu Compartimentul Asistență Medicală Comunitară, au fost organizate acțiuni în grădinițele și școlile lipovane, în cadrul cărora copiii au fost instruiți și îndrumați cu referire la o igienă personală de nota 10. Modul în care s-a gândit desfășurarea acestor acțiuni a fost unul foarte atent pus la punct de către președintele Crucei Roșie Lipova, Adrian Antoche, care a considerat că este foarte important ca elevilor să le fie prezentate detalii și explicații corecte și concrete venite direct din partea unor specialiști.

De asemenea, s-au efectuat controale medicale de rutină, dedicate persoanelor vârstnice, atât celor aflate în centrele de bătrâni, cât și celor care locu-

iesc în diverse zone din Lipova, Radna și Șoimoș, unde nivelul de trai este mai scăzut, iar posibilitatea de a ajunge la medic pentru un control de rutină este mai scăzută.

Pentru ca toate aceste acțiuni să fie posibile, Subfiliala Crucei Roșie Lipova a fost susținută și a colaborat cu o serie de instituții, departamente și voluntari cu suflet mare, care au spus mereu „prezent” și dintre care amintim: reprezentanții Compartimentului Asistență Medicală Comunitară - Primăria Orașului Lipova – asistenții medicali Radu Stepan și Marius Mureșan, Fundația AMC Betleem Lipova – reprezentantă de Monica Urs, împreună cu copiii din cadrul Centrului Teritorial de Voluntariat Filiala Lipova, elevi și cadre didactice din cadrul liceelor și grădinițelor din Orașul Lipova, firma SC Oechsler România SRL și, nu în ultimul rând, tinerii voluntari care formează această frumoasă echipă Crucei Roșie Lipova.

DOR DE EMINESCU

Prof. LAVINIA FLUERAȘ

Am omagiat poetul nepereche printr-un moment artistic, organizat de catedra de limba și literatura română a Liceului „Atanasie Mariescu” Lipova, la Centrul de Documentare și Informare. În deschidere, eleva Butaci Roxana a realizat o incursiune prin „Viața și opera lui Mihai Eminescu”, apoi elevii Vuculescu Maria, Cheșa Bogdan, Vlad Daniel și Jurjescu Tiziana ne-au amintit că vârsta cea mai fericită rămâne copilăria, recitând poezia: „Copii eram noi amândoi”. Programul a continuat cu recitarea unor versuri eminesciene de către: Asimincesei Iasmina, Magheru Mihai, Cuzman Raluca, Bontea Anca, Pascu Radu, Mătușoiu Filip, Iorgonii Călin, Fărău Dragoș, Suciu Roberta, Milotin Larisa, Iancu Cristina, Șipoș

Maria, Petrean Giovana, Pop Denisa, Jichici Bianca, Lupuțan Beni și Feneșan Luca.

Programul a fost presărat cu câteva momente muzicale, dat fiind faptul că unele dintre creațiile eminesciene au fost interpretate muzical de către corul liceului coordonat de doamna profesoară Matei Cornelia. Însă, „sarea și piperul” programului l-a constituit momentul susținut de către elevii Cotoc Daniel, Gheorghes Maricica, Buceac Ionuț și Eșnican Denis, care au interpretat câteva fragmente din dialogurile celor doi mari prieteni ai literaturii române: Eminescu și Creangă.

Cei care ne-au introdus în fascinanta lume a creațiilor poetului „nepereche” au fost elevii Ciobanu Maria și Stancu Mihnea, iar noi, umilii epigoni, care ne-am adus contribuția la realizarea

acestui moment omagial suntem profesorii Liceului „Atanasie Mariescu”: Guțiu Gianina, Ianculescu Cristina, Opreș Ancuța, Pocol Elena, Truț Daniela, Uiegar Florentina, Matei Cornelia și subsemnata, Flueraș Lavinia.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOMNIȘOAREI ADELA POPESCU

Foaia de Giarmata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

PERFORMANȚĂ ÎN HANDBAL

IONELA-FLAVIA FANU

Handbalul feminin are o tradiție înrădăcinată de mai bine de 50 de ani în comuna Giarmata. Echipa condusă de doamna antrenor, ex-prim-divizionara, Doina Picu, jucătoare națională de prim rang, participantă a cupelelor continentale cu cluburile române de handbal,

este singura neînvingătoare în ultimele etape. CS Leu Giarmata, echipa de junioare 4, a obținut 13 victorii și o remiză în cadrul a 14 meciuri, reușind să se claseze pe locul I în județ. Echipa este formată din următoarele jucătoare: Melissa Rus, Andreea Nistor, Andreea Gorban – portari; Beatrice Dascălu, Carina Conia, Monica Cobzariu, Andreea Mici, Daria Beghina, Ana Marin, Bianca Cojocariu, Ionela Miculescu, Alexandra Popovici, Denisa Giorgovean, Dariana Vasilescu și Lorena Gajac, iar rețeta succesului constă în determinare, dăruire și foarte multă muncă și antrenament.

Giarmata a ajuns să numere în pepiniera sa 50 de fete, în care include tineri din generația anului 2002, dar și copile de numai 4 ani. Viitorul handbalului în comuna Giarmata pare strălucit. Să nu uităm că handbalul este unul dintre sporturile naționale care nu ne-au dezamăgit.

ȘTRANDUL DIN GIARMATA REVINE LA VIAȚĂ

JOVANA STAN

Pe vremea când comuna Giarmata era locuită de numeroși etnici germani, s-a gândit și construirea unei zone de agrement. Se întâmpla acum 50 de ani, când bărbății au început lucrul la un bazin: „Bunicul îmi povestea că a participat și el la lucrări alături de ceilalți bărbați. Femeile găteau acasă și veneau să le aducă mâncare. A rezultat un bazin imens în formă de T, iar în stânga – unde era apa mai adâncă – se afla sectorul destinat bărbaților. În partea dreaptă era pentru femei. Era făcut în pantă, iar copiii se bălăceau în partea unde era apa mai mică. De-a lungul anilor, am adunat multe amintiri frumoase de la acel ștrand. După 1989, se adunau în weekend circa două mii de oameni”, își amintește domnul Claudiu Mihălceanu, actualul viceprimar al comunei.

Ștrandul s-a închis în anul 2000. Deși a fost dat în concesiune nu s-au mai păstrat normele de funcționare. Anul acesta, bazinul a intrat în atenția administrației, care intenționează să implementeze un proiect pentru restaurarea acestuia. Există apă termală la 800m adâncime, iar ideea construirii unui spa este perfect viabilă.

15 FAMILII AU PRIMIT LOCUINȚE

IONELA-FLAVIA FANU

În Giarmata, s-au construit 15 case cu o suprafață de 38mp fiecare și cu toate dotările și utilitățile pentru familiile defavorizate. La începutul anului, cele 15 familii au intrat în posesia acestora. A fost un proiect anevoios, deloc lipsit de stres, iar lucrările

au demarat greu, însă rezultatul este pe măsură: 15 locuințe la cheie pentru familii aparținând unor grupuri vulnerabile. Proiectele, însă, nu se opresc aici. În localitate mai sunt 16 astfel de familii care au intrat sub atenția Consiliului Local. Chiar acum, edilul caută soluții pentru ridicarea unor noi case, care să deservească acele familii, depunând un proiect la Ministerul Dezvoltării. În același loc se prefigurează a fi ridicat un bloc cu 15 apartamente, care vor funcționa ca locuințe sociale.

ȘCOALA CU CLASELE I-VIII SUB O NOUĂ CONDUCERE

IONELA-FLAVIA FANU

La Școala cu clasele I-VIII din Giarmata s-au făcut o serie de progrese. Cu sprijinul Primăriei și al Consiliului Local, unitatea școlară a devenit una modernă, dotată cu toate cele necesare actualului educațional, ridicându-se la nivelul școlilor occidentale.

După mult discutatul concurs pentru directori, școala a suferit schimbări și la nivelul conducerii. În urma concursului, postul de director este ocupat de domnul Darius Mirea, iar postul de director adjunct de doamna Valentina Tomița. Cu siguranță, această nouă echipă managerială a preluat de la vechii conducători ai școlii nu doar funcțiile, ci și spiritul vizionar și devotamentul pentru copii și pentru învățământul românesc.

COMUNA GIARMATA, UN CUVÂNT DE SPUS ÎN CARTEA ISTORIEI

JOVANA STAN

De prin anii '70, Comuna Giarmata a fost una dintre cele mai importante centre economice din zonă. Având în vedere dezvoltarea din punct de vedere infrastructural, economic și socio-cultural din ultima perioadă, putem spune că încă joacă un rol important în cadrul județului. Desigur, are o poziție geografică favorabilă, fiind aproape de municipiu, dar și oameni pe măsură, conduși de buni gospodari. Din relatarea profesorului de istorie din anul 1978, reiese că aspectul comunei era îngrijit, cu „cele mai frumoase case din Banat”, mereu îngrijite, cu curți pavate și garaje. Mai mult decât atât, de obicei casele aveau pivnițe și cămări în care păstrau

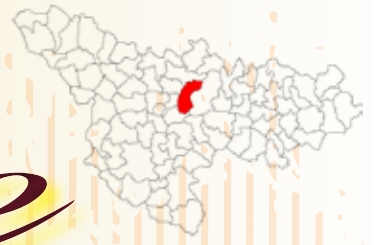
vinul roșu și cârnatul afumat cunoscut în zonă. În acea perioadă, prin unitățile sale de producție

IAS și Avicola, Giarmata era recunoscută ca important centru economic al țării. Munca acestor unități a fost susținută de români și șvabi și de un nivel ridicat al tehnicii folosite. În plan cultural, localitatea și-a făcut numele cunoscut prin Fanfara Giarmata, cu o îndelungată tradiție la vremea respectivă. Cea mai însemnată distincție pe care aceasta a primit-o a fost premiul întâi pe țară la primul festival național Cântarea României. De asemenea, o manifestare reprezentativă este sărbătoarea Kirchweih-ului.

Astăzi comuna Giarmata nu se dezmințe de trecutul prosper și își continuă calea spre o continuare dezvoltare, având desigur o carte de jucat în istoria județului.

Foaia de Remetea Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Domnul primar este un om care sfințește locul Vasile BOȘOSCHI - viceprimarul comunei Remetea Mare

Putem spune despre domnul viceprimar Vasile Boșoschi că este un alt om care sfințește locul, iar echipa pe care o face cu domnul primar Ilie Golubov a conferit comunei pe care o au în administrație o imagine impecabilă, un statut aparte printre comunele timișene; o localitate spre care tot mai mulți tineri timișoreni își îndreaptă atenția. Am stat puțin de vorbă cu dumnealui pentru a vă pune la curent cu noutățile comunei:

Domnule viceprimar, cum ați încheiat anul care a trecut?

► În anul 2016 am realizat o parte din lucrurile promise cetățenilor. Urmează un an cel puțin la fel de rodnic ca și cel care a trecut.

Știu că în perioada sărbătorilor de iarnă ați făcut un gest frumos pentru câteva familii nevoiașe din Ianova.

► Împreună cu domnul primar și organizația „Partidul European Socialist” am organizat o campanie, „Un zâmbet de sărbători”. Aceasta a implicat ajutarea unor familii cu tot ce este necesar pentru sărbătorirea Crăciunului. Le mulțumesc celor de la PES și domnului Alex Iovescu, care a venit în comuna noastră și împre-

ună cu care am reușit să aducem zâmbetul pe fețele celor doi copilași, care au avut bradul lor pentru prima dată.

Am înțeles că gestul dumneavoastră și al celor de la PES a găsit ecou și în rândul altor voluntari.

► Da, a mai venit o familie din Timișoara, care a dorit să mențină anonimatul și care a ajutat câteva familii aflate în dificultate.

Spuneți-mi, ce proiecte aveți pentru anul care a început?

► Ne propunem să facem trotuarele comunelor Remetea Mare și Ianova; dacă ne ajută Dumnezeu, facem și șanțurile atât de importante pentru scurgerea apei pluviale. Pe lângă acestea, mai sunt câteva străzi de asfaltat, introducerea gazului în Ianova, proiect în faza de aprobare. Așteptăm să se termine partea de documentație și să începem.

Părerea mea este că, în comparație cu proiectele pe care ați reușit să le duceți la bun sfârșit în cele două localități, ceea ce urmează să se facă are un volum destul de mic. Ați reușit să realizați cam toate lucrările ce țin de infrastructură, capitol la care comuna stă foarte bine la nivelul județului.

► Da, cu partea de drumuri stăm foarte bine în localitate. Am început lucrările de înlocuire a iluminatului stradal, trecem la tehnologia LED. Lucrul acesta ne va aduce o economie foarte

mare, de până la 80%, iar iluminatul va fi de calitate, vom avea lumină albă. În plus vom moderniza și punctele de aprindere din localitate. Tot timpul am avut probleme cu ele, fiind instalația veche. Vom avea un sistem de telemanagement prin care putem monitoriza consumul de energie și datorită căruia vom avea o situație clară a sistemului în timp real. Sistemul de telemanagement ne mai permite și identificarea defecțiunilor mari care apar, de exemplu, la transformatoare

Sunteți în pas cu ultimele noutăți tehnologice! Formați o echipă frumoasă cu domnul primar...

► Domnul primar este un om al satului, un om iubit de toți locuitorii, un om bun, cu suflet mare și cred că oricine poate face o echipă bună cu dumnealui. Eu sunt mândru că sunt în apropierea sa.

Vă cunoașteți de mulți ani.

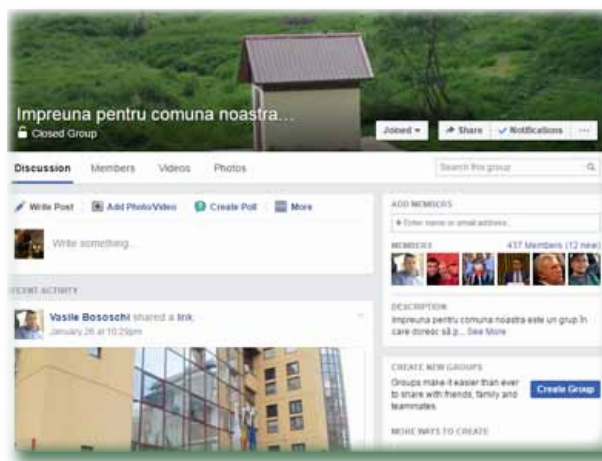
► Pot să spun că îl cunosc pe domnul primar încă dinainte de a intra în administrație, de pe vremea când eram copil, iar dumnealui medic veterinar, la fel de iubit de locuitori. Pot să spun că domnul primar este un om care sfințește locul. Pe domnul primar îl găsiți de la ora 5 dimineața și dacă veniți la 11-12 noaptea este tot în sat.

Dialog realizat de
IONELA-FLAVIA FANU

ADMINISTRAȚIE EFICIENTĂ ȘI LA NIVELUL MEDIULUI VIRTUAL

JOVANA STAN

De câteva luni, pentru locuitorii comunei Remetea-Mare și ai satului Ianova s-a format un grup pe rețeaua de socializare Facebook, unde în special domnul viceprimar Vasile Boșoschi, cel mai activ dintre membri, postează informații importante pentru comunitate, precum și mesaje de încurajare și urări pentru cetățeni, care ajung în timp real la publicul vizat. Astfel, comunitatea ia cunoștință de noutățile administrative, de problemele care se ivesc în comună și despre stadiul în care se acestea află. Mai mult decât atât, au dezvoltat o comunitate virtuală puternică prin numărul de membri și solidaritatea de care dau dovadă. Pe lân-

gă informațiile strict administrative referitoare la cele două localități, aici circulă și informații utile pentru casă, sănătate, dezvoltare personală și sfaturi pentru toate problemele care se pun în discuție.

Inițiatorul acestei mișcări este domnul viceprimar Vasile Boșoschi. „Împreună pentru comuna noastră” este un grup în care doresc să participăm, într-un număr cât mai mare, locuitorii din comuna Remetea Mare și Ianova, etapă cu etapă în vederea dezvoltării comunale alături de primarul nostru. Sunt bineveniți în acest grup toți cetățenii din cadrul comunei. Așteptăm idei, soluții, aprecieri și chiar și observații ce pot fi folosite constructiv pentru comunitatea noastră”, este mesajul viceprimarului.

VIITORI ANTREPRENORI ÎN REMETEA MARE

IONELA-FLAVIA FANU

La Școala Gimnazială Remetea Mare, domniile profesori pun accent pe educația civică a copiilor, pe dezvoltarea personală și antreprenoriat încă de la vârste fragede. Este foarte important pentru o societate sănătoasă și prosperă ca membrii ei să își cunoască drepturile și obligațiile și să fie activi în viața socială. De asemenea, în acord cu tendințele spre o dezvoltare a unei noi economii bazată pe inițiative antreprenoriale, micilor elevi le sunt insuflă valorile responsabilității și asumării riscurilor, creativitatea și inovația. Într-una dintre orele de Educație civică, elevii doamnei Claudia Eros au realizat un proiect în cadrul căruia au inventat, au prezentat și au promovat un produs inovativ, denu-

mit „Micul antreprenor”. De la „sporul casei” cu seminte magice, la video-proiectoare cu filme la care visezi, coroane și bijuterii magice, capabile să te teleporteze în lumea poveștilor, prăjituri magice care să îți însenineze ziua, „cutia cu zâmbete” în care se găsesc bilețele care te vor face să zâmbești, case ale visurilor, cărți magice care se citesc singure și roboți care să facă treaba în locul tău. Adevărate inovații! De remarcat este că cei mici au avut înclinația în a-și pune produsele lor în slujba binelui, a bunăstării și a fericirii. Toate cele amintite mai sus sunt menite să aducă zâmbete și voieșie. Domniile profesori au marele merit de a dezvolta abilitățile creative ale elevilor, de a le oferi o diversitate de activități menite să facă mai atractiv actul educațional.

Foaiia de Dumbrăvița

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

NOI PROIECTE CU FINANȚARE EUROPEANĂ

Edilul comunei Dumbrăvița, domnul Victor Malac, a vorbit în exclusivitate despre noile proiecte cu finanțare europeană pe care le are în derulare sau care se vor implementa anul acesta în cadrul unei emisiuni ale televiziunii locale: „Avem în proiect o

stație de tratare a apei, în valoare de 1,2 milioane de euro, necesară prin prisma faptului că am depășit numărul de cinci mii de locuitori de mult și suntem obligați prin lege să avem una, dar și din cauza presiunii scăzute în localitate. Aceasta se va face cu ajutorul fondurilor europene, iar Consiliul Local va veni, în paralel, cu o stație de

pompăre ca să optimizăm presiunea, cu o rețea de aducțiune de la puțurile forate până la stația de tratare a apei și cu un inel de distribuție pentru a crea acea presiune la robinet, pentru că rețeaua curentă este subdimensionată. Un al treilea proiect vizează cultura. Este vorba despre schimburi de experiență culturală, în care dorim să includem Ruga românească, Ruga catolică, Zilele Dumbrăviței și Festivalul Tocăniței care să fie finanțate prin acest proiect. De asemenea, dorim să mai achiziționăm o scenă și o stație de sonorizare. Ultimul proiect eligibil este legat de acea „Casă verde” pe care am amplasat-o după Centrul de Zi, prin care încercăm să asigurăm energia termică la toate unitățile publice, cu ajutorul panourilor solare și al pompelor de căldură. Mă refer la Centrul de Zi, sala polivalentă, Primărie, grădiniță. Trebuie să remarc că nu poți obține tot ce dorești cu ajutorul fondurilor europene, ci ele

sunt acordate conform grilei prestabilite. De aceea trebuie să te axezi pe proiectele care fac obiectul grilei. Acum așteptăm să se deschidă sesiunea cu Ungaria, unde avem mulți parteneri și unde am înțeles că bugetul este mai mare, și vom încerca atragem și alte fonduri alături de ei.”

Domnul primar atrage atenția asupra necesității proiectelor care au obținut finanțare, dar și asupra procedurii de finanțare. Întrucât se deschid anumite linii de finanțare, în cadrul anumitor programe, cu grile specifice, finanțarea se obține doar în cazul în care proiectele se încadrează în direcția respectivă de dezvoltare, și nu proiecte de altă natură. De aceea este de subliniat meritul domnului primar de a atrage fonduri europene la fiecare oportunitate ce apare cu noile programe, înțelegând prin aceasta eforturile de a dezvolta mereu acele părți ale comunității ce pot fi finanțate.

ACS CICLISM DUMBRĂVIȚA PREGĂTITĂ PENTRU NOI PROVOCĂRI

După succesele înregistrate în 2016, ACS Ciclism Dumbrăvița pregătește noi competiții. Este vorba despre patru evenimente ce se prefigurează a fi cel puțin la fel de reușite și care se bucură de sprijinul autorităților locale. Se vor organiza patru concursuri,

începând cu luna iunie: Cupa Timișoarei, Cupa Max Ausnit, Trofeul Herneacova și Cupa Pădurea Verde MTV, care se desfășoară în aceeași perioadă cu Zilele comunei Dumbrăvița. Elementul de noutate al acestui nou sezon îl constituie îndreptarea atenției spre timișoreni și cooptarea lor în concursuri. Vicepreședintele ACS Ciclism Dumbrăvița a dat detalii: „Dacă anul trecut au primat dumbrăvițenii și cluburile consacrate de ciclism din țară, să nu uităm că am avut onoarea să participe și campioni naționali ai disciplinei de ciclism din România, în acest an îi invităm și pe timișoreni să se alăture demersului și competiției.”

EMINESCU OMAGIAT PRINTRE ELEVII DUMBRĂVIȚENI

Marele poet național a fost omagiat printr-o manifestare culturală la Sala Festivă din comună, cu ocazia împlinirii a 167 de ani de la nașterea lui. Elevii Școlii Gimnaziale din Dumbrăvița, au prezentat un spectacol, sub coordonarea atentă a doamnelor profesor Violina Luca și Lucia Bonchiș, în care au recitat poezii din opera eminesciană. Evenimentul a debutat cu o prezentare în videoproiecție despre viața și activitatea poetului, intitulată „Urmele lui Eminescu”. De asemenea, au fost expuse colaje și desene dedicate marelui poet, realizate de către aceiași elevi. Manifestarea s-a încheiat cu un concurs de cultură generală, cu tema „evenimente din viața lui Mihai Eminescu”, la care au participat trei echipe.

La acest eveniment au participat domnul director al Școlii din Dumbrăvița, Adrian Nicola, domnul viceprimar Arpad Miklos, Nicolae Sperlea și scriitorul timișorean Alexandru Moraru, cel care a încheiat manifestarea, rostind o alocuțiune în memoria poetului nepereche.

ZIUA CULTURII MAGHIARE

Ziua culturii maghiare este sărbătorită anual, în data de 22 ianuarie. Comunitatea maghiară din localitatea Dumbrăvița a marcat această zi însemnată printr-o manifestare culturală în cadrul Primăriei. Tot cu această ocazie, săptămânalul de

limbă maghiară „Heti Új Szó” din Timișoara a sărbătorit 194 de ani de la apariția Imnului Maghiar prin lansarea volumului Calendarul pentru Toți. În acest context, Szekernyés a prezentat istoria Dumbrăviței, a cărei întemeiere a fost făcută de către guvernul maghiar.

UN NOU AQUALAND

Localitatea Dumbrăvița ar putea beneficia de un AquaLand. În acest mod evită să se deplaseze peste graniță pentru a se relaxa într-un centru wellness&spa. Edilul comunei, Victor Malac, intenționează să construiască un parc acvatic chiar lângă Pădurea Verde, însă, pentru moment, prioritatea numărul unu pentru localitate este legată de infrastructura rutieră.

Despre cele două variante ale centrului spa, discutate cu specialiștii din Oradea, ne-a vorbit chiar domnul primar Malac: „Referitor la acest centru spa, vă pot spune că facem un studiu de fezabilitate. Am contactat două firme din Oradea, în care activează specialiștii care au gândit acel spa din municipiul Bihorului. Deocamdată facem o analiză, vrem să aflăm la ce adâncime avem apele termale și dacă avem, și pe urmă punem problema construirii unui astfel de centru. Sunt două variante: un spa mai mic destinat locuitorilor din Dumbrăvița, situat lângă sala polivalentă, sau un centru mai mare, având la dispoziție o suprafață de 11 ha, care să atragă inclusiv timișoreni, dar e vorba despre sume mari, despre o perioadă de timp îndelungată.”

PAGINĂ REALIZATĂ DE JOVANA STAN

Foaia de Măureni

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Am stat de vorbă în această lună cu domnul viceprimar al comunei Măureni, Cornel Niță. Ce pot spune despre acest domn este că este că unul dintre tinerii de care țara și societatea românească are nevoie. Reprezentant al noilor generații, om cu o vastă pregătire academică și profesională, își pune

cunoașterea în slujba unei comunități pe care o slujește cu bucurie. Vă redau dialogul pentru a vă convinge:

Înainte de toate, v-aș ruga să vă prezentați succint pentru cititorii noștri.

► Sunt viceprimarul comunei Măureni, am 31 de ani, am copilărit și locuiesc în comuna Măureni. Tot aici am mulți prieteni și acesta este locul unde mă simt acasă. Trebuie însă să amintesc perioada frumoasă petrecută în satul Șoșdea, acolo unde merg cu drag de fiecare

dată.

Am studiat economia, iar disciplina care m-a atras cel mai mult a fost contabilitatea, domeniu în care dețin titlul de doctor. Lucrez de la vârsta de 19 ani, mai puțin pe perioada studiilor de licență. Am activat în domeniul consultanței în afaceri și în învățământ, fiind mai mulți ani profesor asociat în cadrul Universității de Vest din Timișoara.

Sunteți, la bază, un tânăr profesor universitar. De ce politică? Ce v-a determinat să vă angrenați în administrarea comunei Măureni?

► Timp de 5 ani am făcut parte din JCI Timișoara, o organizație nonguvernamentală care are drept scop contribuția, prin diverse programe și proiecte, la dezvoltarea mediului economico-social. Acolo am fost implicat în mai multe proiecte și am învățat să lucrez în slujba altora și să mă dedic comunității din care fac parte, iar dorința de implicare a venit natural.

Nu văd administrația ca pe o chestiune politică, mai degrabă ca pe o chestiune ce ține de dorința de implicare și de a aduce progres în

comunitatea din care faci parte, o chestiune de dăruire și de sacrificiu.

Care sunt obiectivele dumneavoastră, ca viceprimar, pentru anul 2017?

► O să vă spun ce-mi doresc de la 2017. Un an cu realizări pentru comunitate, un an care să ne unească mai mult și care să ne aducă un strop de fericire în plus.

Nu pot să nu vă întreb, fiind un subiect de maximă actualitate... Cum apreciați inițiativele Guvernului privind modificarea Codului penal?

► Este o chestiune complexă, însă pot să spun că am simțit o lipsă de dialog în toată această problemă.

Cum ar fi corect ca societatea civilă să reacționeze la acest proiect?

► Consider că societatea civilă trebuie să se implice și să fie implicată mai mult în procesul decizional, pe toate palierele. Protestul este o formă de manifestare a societății civile care are loc îndeosebi atunci când lipsește dialogul.

Dialog realizat de IONELA-FLAVIA FANU

ANSAMBLUL POPULAR PREGĂTIT PENTRU PRIMELE PROVOCĂRI PE SCENĂ

IONELA-FLAVIA FANU

La sfârșitul anului 2016, mergând pe aceeași linie a dezvoltării comunei pe toate planurile, în comuna Măureni a luat naștere un ansamblu de dans folcloric la inițiativa domnului primar, care a venit cu ideea și tot sprijinul de care membrii formației au nevoie.

Ansamblul numără 60 de membri, tineri și mai în vârstă, care învață împreună sub atenta coordonare a unui instructor contractat tot de către Primărie. Ansamblul a avut deja primele reprezentații cu ocazia Balului Iernii, iar acum se

pregătește pentru înscrierea la primele concursuri.

Domnul primar Brian Filimon ne-a dat detalii: „Am creat un ansamblu de dansuri populare. Am reușit să luăm legătura cu un instructor foarte bun care vine special de la Timișoara pentru noi. În momentul de față sunt undeva în jur de 60 de persoane care fac parte din acest ansamblu și vin săptămânal la antrenamente. Avem participanți de la cel mai mic, până la cel mai mare, și asta ne bucură extrem de tare. Antrenamentele se fac pentru fiecare categorie de vârstă în parte, la diferite ore”.

120 DE ANI DE LA NAȘTEREA SCRITORULUI IOAN CIUCUREL

IOAN UTURE

În luna ianuarie s-au împlinit 120 de ani de la nașterea scriitorului și publicistului Ioan Ciucurel, născut în satul Șoșdea, personalitatea care a dat numele școlii gimnaziale a localității.

Ioan Ciucurel a debutat la vârsta de numai 15 ani în ziarul „Poporul român” din Arad, condus pe atunci de Vasile Goldiș. La puțin timp, scoate la Șoșdea o publicație săptămânală, denumită „Poporul românesc”, dar care, din cauza problemelor de

natură financiară, a avut o viață de numai câteva luni. Marele deziderat al gazetarului era de a crea un sindicat al țăranilor bănățeni care să le reprezinte drepturile sociale și profesionale. Drept urmare apare gazeta „Cuvântul satelor” la Lugoj, mai apoi la Timișoara, care a funcționat între 1926 și 1946 și al cărui redactor-șef a fost. Ca să ne dăm seama de însemnătatea personalității, vă spunem că „Cuvântul satelor” a fost citit la tribuna Parlamentului Român, în cadrul unui însuflețit discurs de către deputatul Dr. Sebastian Bornemisa, eminent ziarist, directorul unei gazete tot pentru popor: „Lumea și Țara”, devenit apoi președintele „Sindicatului ziaristilor din Ardeal și Banat”.

În ceea ce privește opera literară, s-a remar-

cat prin volumul de snoave și povești „Comoara de sub nuc”, cu romanul „Tranformarea”. Romanul surprinde povestea de dragoste dintre Axente Dogaru și Lidia, în contextul unor evenimente semnificative pentru societatea românească și pentru întreaga lume: primul zbor al lui Vlaicu și Adunarea de la Alba-Iulia din 1918, imediat ce ia sfârșit Primul Război Mondial.

Se stinge din viață în plină putere creatoare în anul 1955, în casa sa din satul natal Șoșdea.

În 2011 a apărut la Timișoara și volumul îngrijit de dr. etnolog Maria Mândroane, „Spre o viață nouă, într-o lume nouă, prin cultură, muncă, organizare”.

Unuia dintre cei mai destoinici și motivați edili, Asociația Primăriilor din Banatul Istoric îi urează La mulți ani! Așa cum am reușit să vă cunoaștem, ne-am dat seama că aveți un destin deosebit. Vă dorim sănătate fiindcă toate celelalte calități lucrează deja pentru un țel măreț!

Foaiia de Voiteg

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

COLONEL ÎN REZERVĂ - VASILE VIZMAN (PERSONALITATE A VOITEGULUI-DIRECTOR DE ȘCOALĂ ȘI VETERAN DE RĂZBOI)

Colonel în rezervă, profesor pensionar

Se împlesc anul acesta, în martie, doi ani de la moartea bunului nostru dascăl și colonel în rezervă Vasile Vizman. Cel care ne-a luminat „cărările pribege” și căruia îi datorăm recunoștința și îi purtăm vie icoana în sufletul nostru, pomenindu-l cu pietate creștinească, de-a lungul anilor vieții noastre.

La ceas de sfântă amintire dorim să-l aducem, în actualitate, să-l facem prezent în viața noastră.

Născut la 23.XII.1916 în localitatea Sat-Chinez din județul Timiș. Domnia sa termină Școala Militară de Ofițeri din orașul Ploiești, iar în 1940 este încorporat în armată și pentru faptele sale eroice este avansat la gradul de maior.

RELATĂRI DE PE FRONT

În 1941 este lăsat la vatră și funcționează ca învățător în satul Dolaț – Timiș, iar în 1942 este concentrat pe front alături de armata germană în vestul Rusiei, participă la eliberarea Basarabiei de sub tutela rusească și continuă înaintarea spre est. Iată cum descrie dânsul această înaintare:

„Văzduhul era doar un nor de fum, se auzea doar un vuiet continuu, ecoul strigătelor celor abia morți și urlul răniiților la care nimeni nu mai ajunge. Trebuia să ieșim din foc. În război, rețuta se cucerește, nu se părăsește, oricât ar fi de greu!

Am intrat în război în eșalonul II, mai precis în 15.IX.1942. Eram căsătorit, soția rămase însărcinată, iar eu abia terminasem școala de ofițeri în rezervă. La plecare ni s-a promis de către nemți că ne vor duce cu trenul până aproape de front, că vom fi echipați și înarmați ca și ei, lucru care nu s-a întâmplat. Am avut de străbătut sute de kilometri pe jos până să ajungem la Cotul Donului și primeam doar mânca-

re rece, o supă neagră, marmeladă și miere de albine. Datorită flămânzării și a nemulțumirilor din rândul soldaților români, mulți dintre aceștia au ajuns să se automutilizeze.

„Rușii știau că suntem prost hrăniți, fără armament pe măsură și ne aruncau des din avioane un fel de manifeste prin care ne anunțau că vine „Generalul Iarnă” și că nu avem nicio șansă, iar partizanii lor ne îndemnau tot timpul să ne predăm. Aici a murit comandantul meu de la Divizia II Dorobanți”.

În zorii zilei de 19.XI.1942, rușii încep atacul, iar la 23.XI, trupele de Sud și cele de la Stalingrad își dau mâna în satul Kolci. Vă dați seama, 22 de divizii cu aproximativ 250.000 de ostași, care continuă drumul spre Siberia, împotriva a circa 140.000 de ostași români. Pe acest front, încă înainte de retragere, au avut loc neînțelegeri între comandanții români și germani, însă armata română a ajuns de la Odessa, Caucaz, cotul Donului, până la Stalingrad. În această perioadă am avut mari pierderi, legile războiului fiind nemiloase.

Când soarta războiului a fost pecetluită, armata română a întors armele, iar mareșalul Antonescu, arestat. Actul de la 23.VIII.1944 - acest moment de o importanță istorică – marchează cea mai grea lovitură dată Germaniei fasciste în această zonă. Armata noastră împreună cu cea sovietică trec la eliberarea Transilvaniei, eliberând orașele Cluj, Tg. Mureș, Sf. Gheorghe, Odorhei, unde se dau lupte crâncene, rămânând mulți morți și răniți. La 25.X.1944 au fost eliberate ultimele localități din zona Satu Mare și orașul Carei, apoi am trecut în teritoriul Ungariei eliberând Debrecen și Budapesta, am ajuns în Moravia, am escaladat munții Tatra, Bistrei, Brno și ajungând până în nord-estul Vienei. Vreme de 4 ani ne-am zbatut prin ger, zăpadă, ploi, noroi, iar viața ne-a fost pusă în pericol în permanență.”

O VIAȚĂ DE EROU

Domnul profesor și-a purtat frumos cei 98 de ani, chiar dacă l-a săcâit des astmul, tromboflebita și alte boli de care nu s-a mai vindecat. Sfârșitul războiului l-a prins în spital, unde a mai stat câteva luni. Și-a văzut târziu feciorul, născut în lipsa lui, și tocmai de aceea l-au botezat Vasile ca acest nume să rămână în familie în caz că ar fi căzut pe front.

Ajuns acasă s-a integrat în învățământ și a fost un foarte exigent profesor de matematică. A vrut, așa se înțelege, să lase ceva în destinul

elevilor. Nu neapărat știința fracțiilor, care nu se potrivește oricărui om, ci dobândirea unui plus de ordine în gândire și condescență. Ca să nu se dezmință a făcut și un calcul din care reiese că a luptat în război 989 de zile.

Domnul profesor Vasile Vizman a fost un pasionat de sport și a jucat în echipa de fotbal a Voitegului pe postul de fundaș, împreună cu: Nedelcu Leci, Panțaru, Viorel Moldovan, Raicu (ing. La I.A.S. Voiteg), Bebe Dragomir (fost contabil La Cooperativa de Consum), Sârbu Nicolae (Lăiță), Grecu Ion, Marinescu Lauren (director I.A.S.), Ieftimie Octavian (ing. Agronom), Puiu Ios, Catina Ionel, Toma Jurcă și Ciorugă Aurel.

În perioada 1945 – 1946 a fost director de școală până când pe gardul școlii s-au afișat portrete cu K. Marx, F. Engels, V.I. Lenin, I.V.Stalin, iar un individ beat le-a murdărit noaptea, iar dânsul ca director de școală a fost anchetat de securitate și schimbat din funcție.

MODEL PENTRU POSTERITATE

În cadrul activității culturale, a fost numit director onorific al Căminului Cultural și a organizat o serie de acțiuni culturale alături de formația de muzică ușoară „Lira”.

Trebuie menționat că în perioada comunistă, când s-a pus problema colectivizării agriculturii, toți dascălii (inclusiv profesorul Vizman) au fost obligați să le citească sătenilor despre avantajul colectivizării de tip sovietic.

Are doi copii: Vasilică, profesor de matematică pensionar la Banloc și fiica Mărioara, educatoare pensionară, care l-a îngrijit până la trecerea în cele veșnice.

Am avut fericirea de a-l cunoaște, de a-i fi elevă, de a mă bucura de sfaturile sale părințești, de a-l avea drept model de viață. Pedagog și matematician de excepție și-a împletit destinul propriei sale vieți cu destinul neamului românesc.

Toți locuitorii comunei Voiteg trebuie să-i aducem un prinos de mare prețuire pentru faptele de mare vitejie înfăptuite pe câmpul de luptă și pentru munca asiduă depusă în școală și comunitate.

Oamenii mari în viață rămân mari și după moarte. Nu sunt cu noi, ci în noi.

„Cu sufletele pline de recunoștință și de dor, Buchet de flori aducem pentru dumneavoastră

Și... vă mulțumim din inimă, Domnule Profesor!

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOAMNEI DIRECTOR CAMELIA FOGAȘ

Foaia de Biled

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Până la sfârșitul mandatului, vreau ca Biledul să arate ca o comună europeană

Cristian DAVID - primarul comunei Biled

Cristian David sau omul faptelor este edilul care ridică comuna Biled la nivel de localitate europeană. Dinamic și cu inițiativă pe toate planurile, ne vorbește despre principalele aspecte ale comunității, la răspântia dintre ani, privind mereu optimist spre viitor și spre țintele pe care și le-a propus pentru comunitate:

Cum apreciați anul 2016 sub activitatea administrativă a localității?

► Aș spune că a fost un an de succes pe toate planurile. Sincer, le doresc tuturor să aibă un an așa cum l-am avut eu, cu rezultatele pe care le-am putut contabiliza la sfârșitul anului, prin activitățile întreprinse. Desigur, e de la sine înțeles, că vorbim despre bani. Așadar, toți banii pe care i-am avut i-am investit în proiecte, unele finalizate, altele încă în curs. Ca să fiu mai concret, pentru prima dată s-au făcut cele mai multe asfaltări în localitate, s-a pus în funcțiune rețeaua

de apă, s-a finanțat proiectul de canalizare. Pe lângă acestea, mai sunt proiectele referitoare la extinderea rețelei de apă, a drumurilor, inclusiv înființarea unei rețele de centură în comună, dotarea și reabilitarea căminului cultural, care se vor face anul acesta.

Până în 2020, la sfârșitul mandatului, vreau ca această comună să arate ca o comună europeană. Vreau ca și următorii ani să fie la fel de productivi ca și cel care a trecut.

Intuiesc că sunt cheltuieli susținute și din bugetul local. Care este nivelul încasărilor la buget?

► Avem o cotă de creștere de la 40-50% la 94%, sub raportul încasărilor.

Ceea ce e impresionant. Vedeți și din partea cetățenilor un sprijin sau un sentiment civic din punctul acesta de vedere, în sensul că răspund cu promptitudine la îndatoriri...

► Cetățenii răspund la toate obligațiile și la toate solicitările comunității, sunt activi din punct de vedere civic, ceea ce contează și se vede.

Care credeți că a fost cel mai greu de îndeplinit obiectiv?

► Eu zic că atunci când muncești cu plăcere și ai în față un scop spre atingerea căruia te îndrepti, niciun demers nu e dificil. Sunt dificultăți pe care le întâmpini inevitabil, dar rezultatele sunt cele care contează. E firesc să apară și greutăți și le iau ca pe ceva intrinsec vieții. Majoritatea proiectelor sunt finanțate de fonduri europene pe care încercăm mereu să le atragem. De asemenea, avem o colaborare bună cu Consiliul Județean, de la care am primit mereu sprijin.

Sunteți un om important al partidului pe care îl reprezentați. Este pentru prima dată când Timișul trimite la București un prim ministru. Vă face mai optimist acest lucru?

► Cu siguranță. Îl cunosc pe domnul Grindeanu, am mare încredere în dumealui și în inițiativele și în forțele sale.

V-ați așteptat la această numire?

► Da, pentru că este omul potrivit. Chiar i-am spus înainte de alegeri că este omul predestinat pentru o astfel de funcție. Țara are nevoie de oameni cu inițiativă, pregătiți și dinamici.

Dialog realizat de IONELA-FLAVIA FANU

File de monografie și enigme ale comunei

JOVANA STAN

Deși punctul de plecare al așezării domenești se pierde în negura istoriei, localitatea a fost atestată documentar în anul 1462. În 1562 Biledul devine proprietate regală. Dezvoltarea comunei este legată de colonizarea germanilor, care are loc într-o primă etapă în 1765 și mai apoi între 1768 - 1775. Curios este că stăpânirea habsburgică a stabilit ca localitatea să aibă statut urban, statut la care, din punct de vedere al traiului, dorește și domnul primar David să-l redobândească.

Mențiuni monografice asupra comunei apar preponderent în scrieri germane precum monografiile lui Franz Klein: Billed. Chronik einer Heidegemeinde im Banat in Quellen und Dokumenten. 1765-1980. Im 215. Jahr nach der Ortsgründung von Billed durch deutsche Kolonisten (Biled. Cronica unei localități din Banat în izvoare și documente 1765-1980), 222 Jahre Musterdorf Maria Theresias im Banat in Bildern und Dokumenten. 1765-1987 (Biled. 222 de ani localitate model a Mariei Theresia

în Banat în imagini și documente 1765-1987), 1987, sau în publicația anuală a HOG Billed Billeder Heimatblatt (Foaie Bilezeană), 1988-2004.

Elementul care apare în toate aceste scrieri este reprezentat de enigma „Monumentului Crucii”, un prim obiectiv turistic al comunei. Calvarul din Biled sau Movila de la Kalvarienberg este una dintre numeroasele movile despre care avem prea puține informații. Cercetările arheologice au scos la suprafață morminte, diverse obiecte personale, unelte, arme și vase, ceea ce indică un climat prielnic vieții și favorizarea trecerii popoarelor migratoare prin zonă. Dintr-un complet de șase movile, cea mai cunoscută și discutată este cea care se găsește lângă șoseaua Torontal. Are o înălțime de 8m și un diametru de 50m, este denumită „calvar” și adăpostește construcția „Calea Crucii”. Unii specialiști o încadrează în perioada romană, alții o datează în perioada de ocupație turcă. Din datele actuale, ar reieși că există 201 de astfel de movile în SV țării, construite cu scopul apărării. Crucea de pe movilă datează, după

însemnările episcopului de Cenad Josef Lonovics, din 1837, iar calea crucii a fost construită de preotul Paul Novac în 1845, simbolizând, prin cele 14 stațiuni din căramidă arsă, drumul lui Hristos de la condamnare până la crucificarea, ultima reprezentând mormântul.

O altă variantă susține ideea că ar fi doar un mormânt colectiv din timpul epidemiei de ciumă din anul 1834. Cert este că a devenit un monument emblematic și de importanță în viața socială a bilezenilor de-a lungul timpului.

AS FC Voința Biled - locul al doilea în divizia D

JOVANA STAN

Echipa de fotbal a comunei face cinste bilezenilor. AS FC Voința Biled se clasează pe locul al doilea în Liga a IV-a, în județul Timiș, un rezultat nu lipsit de greutate. În sezonul actual, competitorii cei mai puternici sunt ACS Ghiroda, CSM Lugoj II, ACS Voința Mașloc, ACS Dumbrăvița, AS Progresul Ciacova și alte orașe și comune importante în județ.

Echipa este formată preponderent din tinerii localității, iar în ultimele etape au înregistrat rezultate frumoase: au câștigat cu 1-4 la AS Seceani, au învins Lugojul cu 1-0 și AS Pobeda Dudeștii Vechi

cu 1-3. Jucătorii sunt mânați de dorința lor de succes și pasiunea pentru fotbal. Determinare, ambiție și dragoste pentru sport sunt ingredientele care au dus la clasarea pe locul al doilea într-o divizie cu adversari puternici, din orașe cu tradiție în fotbalul românesc.

Iată membrii echipei: Sorin Berbece, Nicu Bogdan, Raul Brustureanu, Tudor Chiricescu, Nicolae Costandana, Gabriel Drăguș, Daniel Frent, Alexandru Marincu, Alexandru Martinov, Adrian Meltis, Cornel Mihalache, Ionuț Nemiteanu, Dragan Paulevici, Dennis Răducanu, Cătălin Spinu, Alin Stroe și Flavius Tomescu; toți tineri și ambițioși.

Foaiia de Deta

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Colaborăm foarte bine cu Primăria Deta Codruța BUNGĂU - manager Spital Orășenesc Deta

Ultima dată când am vorbit despre Spitalul Orășenesc Deta, am adus în atenția dumneavoastră, a cititorilor, aspectele privind situația financiară a acestuia de-a lungul timpului, precum și eforturile doamnei manager Codruța Bungău de a reabilita această unitate. Luna aceasta, vă expunem câteva frânturi din activitatea propriu-zisă a spitalului, în dialog cu aceeași doamnă doctor Codruța Bungău:

Spuneți-mi, care sunt palierele în care vă desfășurați activitatea?

► Lucrăm pe paliere de cronici, de medicină de urgență, de servicii la camera de gardă, operăm foarte mult: până în prezent avem peste 300 de intervenții chirurgicale. Anul trecut am avut în jur de 300 de operații mari și tot atâtea mici intervenții. De asemenea, spitalul beneficiază de un anestezist permanent, doi chirurghi, un ortoped și doi ginecologi. Avem o echipă com-

pletă.

Mă bucur mult să aud și să observ cu proprii ochi că aici lucrurile sunt bine puse la punct. Tind să cred că atunci când spitalul se mândrește cu atâtea realizări, există sprijin și din partea administrației locale...

► Categoriec da. Colaborăm foarte bine cu Primăria Deta. Contează și a contat foarte mult în momentele dificile sprijinul domnului primar. Când ești nevoit să iei măsuri mai puțin agreeate este de real ajutor să știi că nu ești singur.

Din experiența dumneavoastră, care sunt cele mai des întâlnite afecțiuni cu care vin oamenii?

► Din păcate, sectorul paliativ ne ocupă cel mai mult din capacitatea spitalului și ca număr de paturi, și ca solicitări, și ca personal. Tot din păcate, în prezent, sistemul nu este pregătit să absoarbă acest tip de patologii. Din punctul meu de vedere accentul ar trebui să se pună în următoarea perioadă pe medicina socială, să se deschidă aziluri și să se mărească numărul de paturi de cronici, dar asta presupune alte spații pentru că noi, de exemplu, în structura și spațiul actual nu mai putem dezvolta nimic. Există niște

normative care trebuie îndeplinite: o anumită suprafață, un anumit cubaj per pat, ori noi nu mai avem spațiu să ne dezvoltăm în nici un fel. Doar dacă se clădesc sau se atribuie spitalului alte locații. Iar după aceea, patologia uzuală, respiratorie, cardiovasculară. Noi am dezvoltat și am pus accentul pe segmentul chirurgical, care până în 2013 aproape că nu funcționa.

O activitate impresionantă și care are la bază, pe lângă profesionalism, empatia și altrușimul...

► Da, e foarte multă muncă și dăruire în spate. Din fericire reușim să dăm salariile la maximul din grilă, dăm tichete de masă; din punct de vedere al managerului eu îmi fac datoria. Din păcate, cu toate măririle care s-au făcut, salariile tot nu sunt satisfăcătoare în sectorul medical. Gândiți-vă că o asistentă cu 25 de ani de vechime, cu ture, nopți, gărzi și ore de week-end ajunge să câștige undeva la 1900 de lei pe lună. Dacă mai face și naveta... închipuiți-vă!

Nu rămâne decât să ne plecăm în fața acestor oameni...

Dialog consemnat de
IONELA-FLAVIA FANU

„AM CONSTRUIT ÎMPREUNĂ ȘI AM DUS LA BUN SFÂRȘIT PROIECTE IMPORTANTE”

PETRU ROMAN, PRIMARUL ORAȘULUI DETA

DIANA MIHAI

Administrația din Deta continuă lupta pentru schimbarea la față în bine a orașului, prin proiectele demarate în decursul anului trecut, dar și prin cele care au debutat în 2017. Realizarea Parcului Industrial, finalizarea lucrărilor Aquatim în cadrul Programului Operațional Sectorial 1 și 2, finalizarea lucrărilor la Ștrandul Termal (acoperire bazine, spații de parcare, alei), modernizarea pieței agro-alimentare, reabilitarea infrastructurii

de învățământ din oraș, modernizarea infrastructurii medicale la spitalul orășenesc și dotarea cu aparatură medicală modernă, construirea Casei de Cultură în parcul orașului, anveloparea blocurilor și reabilitarea trotuarelor din oraș sunt doar câteva dintre proiectele pentru care s-au zbatut cei de la Primăria Deta. „Eforturile noastre de până acum s-au conturat în frumoase reușite. «Continuăm împreună» nu este doar un slogan de campanie. Am construit împreună și am dus la bun sfârșit proiecte importante pentru oraș. M-am bucurat în acești ani de susținerea locuitorilor orașului și vom continua pe această cale a dezvoltării și a modernizării, sperând că vom reuși să ducem Deta acolo unde îi este locul, la rangul de adevărat oraș european”, a declarat primarul Petru Roman.

TURNUL POMPIERILOR DIN DETA, UN STRĂJER AL CETĂȚII DE PESTE UN SECOL

DIANA MIHAI

Appreciate în tot județul pentru accesarea de fonduri europene pentru proiecte transfrontaliere România-Serbia, autoritățile locale din Deta au știut să facă pași importanți pentru comunitate, în ultimii ani. Un deosebit de util și important pas a fost și acela prin care orașele Deta (România) și Vârșeț (Serbia) au dus la bun sfârșit un proiect comun de promovare a turismului între cele două localități, aflate de o parte și de alta a graniței. Este vorba despre iluminarea arhitecturală a unor clădiri reprezentative, atât pentru Deta, cât și pentru Vârșeț, mai ales biserici. Printre acestea s-au numărat Parohia Romano-

Catolică, Parohia Ortodoxă Română din Deta și Parohia Ortodoxă Română Opațița. Cele trei biserici sunt repere ale spiritualității în zonă, însă Turnul Pompierilor din localitate, care are peste o sută de ani de existență, este poate punctul central de atracție în orașul Deta, pe care călătorii nu trebuie să îl ocolească în popasurile lor turistice. „Turnul Pompierilor poate fi un brand care să ne reprezinte localitatea alături de stema orașului. Am oferit acestor obiective o haină nouă și, pe lângă promovarea turistică, dăm astfel o nouă strălucire acestui oraș care, iată, are peste 650 de ani de existență”, consideră primarul Petru Roman.

ÎN ATENȚIA CETĂȚENILOR!

Orarul relațiilor cu publicul la
Primăria orașului Deta

Luni 08 - 13
Marți 11 - 16
Miercuri 08 - 13
Joi 11 - 16
Vineri 08 - 13

Program de audiențe primar
Petru Roman

Miercuri 11-13
Contact
Telefoane: 0256.390.466
Fax: 0256.390.511

Foiaia de Topolovățu Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

PENTRU TINERI, AZI MAI MULT CA ORICÂND

JOVANA STAN

Trăim vremuri în care tinerii noștri duc o lipsă acută de modele și de direcții. Poate că acest fragment al lui Mircea Ciobanu din „Convorbiri cu Mihai I al României” va deschide noi căi în demersurile tinerilor de a înțelege mai bine viața și lumea:

„Poți să te ocupi de orice,

de politică, de industrie, de literatură... dar nu în afara credinței în Dumnezeu. Dacă Europa a avut de suferit mai mult decât oricând în secolul acesta, este pentru că s-a îndepărtat de El cu bună știință, pentru că a vrut să vadă dacă popoarele pot să supraviețuiască fără credință.

Nu, nu pot să supraviețuiască decât coborând sub condiția umană.

Când lipsește credința, nu mai poți deosebi între bine și rău. Băjbâi, te rătăcești, azi mergi după unul, mâine după altul și până la urmă spui că nu există nimeni care să cunoască adevărul sau că

adevărul nu există.

Aștept o renaștere spirituală nu numai în România, ci și în întreaga Europă. Legile și convențiile nu sunt destul ca oamenii să renunțe la violență. Prin credință chiar datorită față de patrie și-o îndeplinești mai tare. Eu știu că de nimic nu s-au temut mai mult comuniștii decât de credința oamenilor în Hristos. Ei înțelegeau mai bine decât toți că un om credincios este un rob mai puțin. Dacă ei au propovăduit ateismul, a fost pentru că numai așa puteau să scoată pe oameni de sub cea mai puternică protecție.”

CINE-I BUN ȘI CINE-I RĂU?

C. TOPOLEANU

Am însoțit un grup de persoane din Iosifalău, cu preotul lor, Cosmin Chiroiu, la patru mănăstiri: Radna, Gai, Bodrog și Timișeni. Plutea în aer o trăire duhovnicească; oamenii aceia – cu vârste de la 7 la 75 de ani – s-au bucurat să-L întâlnească pe Dumnezeu nu doar în lăcașurile sfinte, ci chiar în sufletele lor. Firește, preotul ne-a fost ghid în acest excurs inițiativ, ca o condiție a eliberării de prejudecăți, idiosincrazii, poncife și tabuuri, statuate, cândva, întru temeinică rânduire. La un moment dat, însă, am simțit că mă cufund în tenebrele istoriei. Oare nu înțelegem că noi eram „buni”, iar ceilalți, „răi”? Așa să fie, oare?! Un monah mi-a venit în ajutor, tocmai când aveam mai multă nevoie de a-mi face lumină în gânduri, însă ilând povestea unei pietre de forma inimii, așezate la temelie mănăstirii. Legenda spune că un tânăr a refuzat să-și revadă mama, venită să-l întâlnească,

după ani mulți de când plecase de acasă, spre a-și dedica viața monahismului. Cuprinsă de disperare, l-a blestemat ca inima lui să nu-și găsească vreodată odihna. Se spune că doar credincioșii „adevărați” aud inima bătând în steiul acela de piatră, însă preotul mănăstirii ne îndemna să fim înalți trăitori, să nu facem speculații, cărora să le dăm conotații sfinte, puse pe seama legendei. Câte nu se întâmplă și nu le înțelegem, dar forțăm mintea să născocescă teorii, concepte, atitudini! Eu prefer să nu-mi bat capul în a discerne între o teorie sau alta a unei biserici surori sau a celeilalte și nici să intru în furia descoperirii și aprecierii adevărului fiecăreia, în parte. Oricât de mult m-ar pasiona studiul istoriei. La câte erori am comis, de-a lungul anilor, la câte îngăduințe ne-am permis și la cât de mult rău zace în noi, faptul că existăm se datorează protecției divine. Dumnezeu este unul singur și ne iubește pe toți. În felul Lui. Necunoscut nouă...

TOATĂ VIAȚA ESTE ȘCOALĂ (COMENIUS)

IOANA FILIP

Una aceasta vă prezentăm Școala Gimnazială Iosifalău. Școala s-a înființat în anul 1882 în satul denumit la vremea aceea Josephdorf, dat fiind că populația majoritară era formată din etnici germani (50%), slovaci, români și maghiari. Numele de Iosifalău i-a fost dat comunei după marea cooperativizare.

Activitățile de instruire se desfășoară în cele din trei corpuri: corpul A în care funcționează Școala cu clasele I-VIII Iosifalău, corpul B în care funcționează sala de sport și laboratoarele de biologie și istorie-geografie, și corpul C, unde funcționează grădinița.

Clădirile se află la momentul actual într-o stare bună, iar elevii au toate cele necesare învățării. Desigur că școala, și nu doar cea din Iosifalău, se bucură de sprijinul Primăriei și Consiliului Local, mai ales de când în fruntea comunei se află un dascăl.

TINERII ȘI PRIMA CASĂ

IOANA FILIP

„Prima casă” este un program guvernamental care facilitează accesul la cumpărarea sau construirea unei locuințe pentru persoanele fizice, prin intermediul unor credite pe care acestea le contractează și pe care statul le garantează într-un anumit procent, și care se derulează și în anul 2017.

Iată câteva criterii de eligibilitate: la data solicitării creditului garantat, declară pe propria răs-

pundere fie că nu dețin în proprietate exclusivă sau împreună cu soțul ori soția nicio locuință, fie că dețin cel mult una, dobândită prin orice alt mod decât prin Program, în suprafață utilă mai mică de 50 m²; dispun de un avans de cel puțin 5% din prețul de achiziție a locuinței; locuința care se achiziționează în cadrul programului se încadrează în una dintre clasele A, B sau C de eficiență energetică; îndeplinesc condițiile specifice prevăzute în cadrul normelor interne de creditare ale finanțatorilor.

AS FC VOIȚA IOSIFALĂU

IOANA FILIP

Sat aparținător comunei Topolovățu Mare, Iosifalău are propria echipă de fotbal: AS FC Voița Iosifalău. Deși nu a înregistrat rezultate excepționale se poziționează bine în clasament, mai ales că sunt la început de drum, echipa fiind înființată în anul 2015. Principalii competitori sunt AS FC Bazoșu Vechi, AS Autoliv Lugoj și AS CS Tormaș, echipele de pe primele poziții ale clasamentului Ligii a V-a, seria a III-a. Activitatea echipei este susținută de către Consiliul Local, iar jucătorii sunt determinați ca imediat ce încep meciurile să obțină rezultate mai bune și să urce în clasament.

DIN ALBUMUL COMUNEI NOASTRE

Domnul primar, dascălul comunei noastre, Ovidiu Doța onorat de prezența Înaltpreașfinției Sale Mitropolitul Banatului

Foaiia de Victor Vlad Delamarina

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

A fost o perioadă bună pentru comuna noastră

Ioan CARDAȘ - primarul comunei Victor Vlad Delamarina

Comuna Victor Vlad Delamarina își poartă cu mândrie numele în toate timpurile și, de fiecare dată când o traversez, îmi întăresc convingerea că dezvoltarea comunei nu ține numai de oportunitatea de accesare a unor fonduri nerambursabile, de programele de finanțare guvernamentale sau de bugetul local (deși desigur că sunt importante), ci sufletul omului face locul să prospere. O comunitate omogenă în care conviețuiesc români și ucraineni, învățând unii de la alții, sprijinindu-se unii pe alții și implicându-se în viața satelor. Domnul primar Ioan Cardaș, crescut în sânul comunității, ne-a vorbit despre localități, despre viețile cetățenilor și despre planurile pentru anul 2017:

Domnule primar, ne întâlnim, iată, în acest început de an. Aș dori să vă întreb cum apreciați perioada de la alegeri și până la finele anului 2016?

► Nu pot spune că a fost o perioadă grea, pentru că, lucrând opt ani ca viceprimar, am avut activități pe care le-am mai desfășurat și înainte, iar despre cele pe care nu le-am desfășurat

aveam cunoștințele necesare. A fost mai degrabă o continuare a muncii, bineînțeles, cu ajutorul domnului viceprimar, care a fost, după cum știți, primar. A fost o perioadă bună pentru comuna noastră, în definitiv.

Spuneți-mi: ce planuri aveți pentru anul 2017?

► În primul rând, așteptăm definitivarea bugetului, după care sunt niște investiții planificate, proiecte introduse în toamna anului 2016 în programul PNDL. Dorim ca în primăvară să asfaltăm drumurile în satele Herendești și Petroasa Mare, unde chiar acum terminăm canalizarea. Vom continua cu canalizarea în satele Pădureni, Honorici și Vișag. Totodată avem în vedere construirea unui teren sintetic pentru tinerii din localitatea Herendești și schimbarea becurilor de iluminat public în cele două sate, Herendești și Petroasa Mare. Cam acestea sunt prioritățile noastre, bineînțeles, pe lângă lucrări de întreținere și reparații și achiziții de materiale necesare desfășurării activității noastre și ale celorlalte instituții publice.

Știu că acordați o mare atenție atât activităților școlare, cât și activităților sportive și nu în ultimul rând activităților culturale. Ce pregătiți anul acesta pe plan cultural?

► Așa cum ne-am obișnuit și v-am obișnuit,

cea mai amplă manifestare cultural-artistică este organizată cu ocazia rugilor. Vom începe chiar de Rusalii cu localitatea Vișag, unde vom sprijini, ca întotdeauna, organizarea unei sărbători frumoase.

Aceasta este una dintre puținele comune în care se găsește o importantă enclavă de etnici ucraineni. Ce ne spuneți despre această comunitate aparte?

► Comunitatea numără aproximativ 650 de etnici ucraineni, comunitate reprezentată la nivelul Consiliului Local. Am ținut foarte mult să am printre consilieri și un reprezentant al acestei comunități, ca un garant al practicii democratice în această comună.

În ce localitate trăiesc cei mai mulți ucraineni?

► În Petroasa Mare. Ei s-au adaptat foarte bine în cadrul culturii noastre bănățene, deși își păstrează identitatea etnică sub aspect cultural. Ceea ce mă bucură este că văd tineri care sunt preocupați de comunitatea lor și de viitorul acesteia.

Ceea ce sădește o speranță în clădirea unui viitor frumos...

► Lucrul pe care îl doresc și îl sprijin.

Dialog CONSEMNAȚ DE JOVANA STAN

Din poezia celui care ne-a dat numele

Al mai tare om din lume

VICTOR VLAD DELAMARINA

Trîmbiț, dobe, larmă, chihot,
Fluier, strigăt, rîs și ropot...
Șie să fie? Șie să fie?
Iacă-n tîrg, "minajărie!"
O "comegie" d-a cu fiară
Și-mprejur lumie și țară.

În căleacă, o măimucă
Baș ca omu mîncă nucă;
Alta, blăstămată, șoadă,
Șă ținea numa' în coadă
Ș-alcele, mîncă-le-ar focu!
Nu-ș găsau o clipă locu.

Lupi, urși, mîță, oi, cornuce,
Fel dă fel dă joavini sluce;
Chițorani, ariși și vulturi,

Dă prîn lume, din ținuturi
D-elea gîbe, d-elea rele,
Feri-mă, Doamne, dă iele!

Mulce-am văz't, pă bani, viedz bine.
Cum nu vege ori și șine.
D'apăi l-am văzut anume
P-"al mîi tare om din lume",
Care să juca cu leii
Si-i băcea dă-i lua țati zmeii!

Cui l-o doborî-n țărînă
Ișia că-i plăceșce-n mîină
O hîrcie d-a d-o sută
Fără dă niși o dispută.
Dar cum mi ce puni cu neamțu,
Care-n ghinț ți rupe lanțu?

Să loviau fișiorii-n coace:
"Știne-i? Unge-i? Care poace?"
Cînd d-odată, - iacă-amaru!
Sandu Blegia, - tăbăcaru,
Să sufulcă și tușeșce,
Lîngă "comegianț" să-opreșce.

Să rîgea neamțu dă Sandu,!
Dară Sandu, fișiorandu,
Mi-l cuprînsă dă subsoară
Și nu să lăsă cu "doară!"
Ștrînjie-l! Sușie-l! Zi-i pă nume!
Alui mai tare din lume!

Gîfăia neamțu a silă,
Dar lu Blegia nu-i fu milă,
Hopa-țupa, țupa-hopă!

Ș-o găsit nemțonu popa!
"Ține-l! lasă-l! Ia-l dă mîină!
Zdup cu neamțu în țărînă!

"Bravo! - Sandu să trăiască!"
Dar cînd fu să îi plăcească,
Ișie neamțu: "Abăr, frace...
Nu să prînge că-i pă space!"
Vrea: că-i pungă și că-i ceacă.
Suta zuitată s-o-facă!

"Nu ce joși cu mine, dragă!
"Asta, viedz, în cap ț-o bagă!
"N-ascult vorbe io și glume,
"Cînd mi-s io mai tare-n lume!
"Ș-adă suta!" Ișie Blegia,
"Că dă nu-ț fac prau comegia!!!"

Din faptele pilduitoare ale Mitropolitului nostru

„CÂND MĂ AȘTEPTAM MAI PUȚIN, MI-A TRIMIS DUMNEZEU O RAZĂ DE SOARE”

LILIANA CORDUNEANU

ANNA DANILOV

A binecuvântat Dumnezeu Țara Banatului cu un Mitropolit care seamănă cu un om care se gîndește la alții, cum a spus la capătul întronizării Înaltpresfințitului nostru Părinte Ioan, scriitorul Vasile Todî. Și timpul i-a dat dreptate. Înaltpresfințitul Părinte Mitropolit devine, cu fiecare zi din calendar, un pilduitor pentru tot neamul creștin și nu numai. Iată de ce, cu încuviințarea domnilor primari, vom publica, lunar, în diferite pagini ale jurnalului interregional „Banatul”, faptele sale, faptele unui om care se gîndește la alții. De pildă, în toiuł acestei ierni, trei familii cu mai mulți copii au rămas fără un acoperiș deasupra capului, întrucît un incendiu le-a mistuit întreaga locuință. Aflînd de acest eveniment nefericit,

Înaltpresfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, a mers imediat la fața locului, implicîndu-se direct în rezolvarea situației create, iar cu

binecuvîntarea Sa, Arhiepiscopia Timișoarei s-a mobilizat în vederea reparării urgente a imobilului. În acest sens, ajutorul a constat din materiale de construcții: lemn, tablă, scîndură. Totodată, au fost alocate și resurse umane: meseriași și tehnicieni, pentru repararea instalației electrice și sanitare. Ajutorul Arhiepiscopiei Timișoarei vine în contextul în care aceste familii se confruntă cu o situație financiară precară.

„Nu am cuvinte să mulțumesc Arhiepiscopiei pentru ajutorul oferit. Atunci cînd mă așteptam mai puțin, mi-a trimis Dumnezeu o rază de soare. Toată viața le voi mulțumi pentru că au fost alături de noi în aceste clipe grele, pe care nu le vom uita niciodată”, a spus Liliana Corduneanu, mama care s-a bucurat de ajutorul Părintelui Mitropolit.

Foaia de Vermeș

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Pentru a ajunge în vârful muntelui, trebuie să pleci de la poale

Andreia TEACĂ - profesor

Profesorul reprezintă o instanță modelatoare în viața unui om. Cu siguranță că eforturile profesorilor de a forma indivizi responsabili sunt precum sigiliul care, odată ce topește ceara, rămâne adâncit în ființa sa. Personal am cunoscut profesori pentru care vocația este mai presus de orice beneficii materiale. Ei sunt adevărații fâuritori de caractere. Doamna Andreea Teacă este profesoară de limbă engleză și franceză la școala comunei Vermeș și face parte din acea categorie specială de oameni. Am simțit-o energică, optimistă, cu o energie pozitivă pe care o transmite interlocutorului. Am discutat cu dumneaei despre copii, despre învățământ și societate:

Sunteți cadru didactic, dar înainte de toate sunteți mamă. Aș dori să încep interviul prin a vă întreba cât de mult și unde anume ar trebui să se implice un părinte în viața copilului pentru ca educația acestuia să fie desăvârșită?

► Păreră mea este că de mic copil, părinții și în special mama ar trebui să se implice în mod necondiționat de când începe să rostească primele cuvinte și pe tot parcursul vieții aproape. E important să fie prezent, mai ales în momentele cheie, la grădiniță, la școală, e important ca acel copil să simtă prezența, afecțiunea și sprijinul părinților mereu. Ca să rezum, aș spune că e important să le insuflă acei șapte ani de acasă. Cel

puțin pe mine, acest lucru mă preocupă în ceea ce îl privește pe băiatul meu. E cea mai mare mândrie a mea când cineva îmi spune despre copilul meu că are într-adevăr acei șapte de ani de acasă.

Este costisitoare educația în România? Se poate oferi o educație înaltă și cu bani puțini?

► Eu nu cred că este costisitoare. Eu consider că nu neapărat școlile de mare prestigiu sunt cele mai bune. Există valori unde poate te gândești cel puțin. Spre exemplu, școala din Vermeș, o școală bună, dar care nu are un prestigiu ridicat, a dat societății specialiști competenți. Dintre absolvenții acesteia s-au format medici cunoscuți, avocați pricepuți. Un copil dacă are acea înclinație pentru a învăța, o face oriunde, în orice școală. Contează bineînțeles și familia din care provine, materialul genetic și voința copilului, dar prestigiul școlii nu este definitoriu în acest sens.

Având o vastă experiență ca profesor cred că îmi puteți spune ce îi lipsește actualului sistem educațional.

► Eu cred că vechiul sistem a fost mai bun, cu precădere în privința manualelor. Mă refer la manualele alternative care nu au concordanță între ele. Nu reușesc să satisfac nevoile elevilor. Erau structurate altfel, mai logice, mai pe înțeles, mai ușor de asimilat. Eu încă păstrez manualele din care am învățat eu engleza, fapt cu care mă mândresc, și mereu le arăt și elevilor mei.

Manuale care v-au inspirat în alegerea carierei.

Cum ați ajuns la școala din Vermeș?

► Am început ca suplinitoare de engleză, pe urmă, neavând profesor titular nici la catedra de franceză, am suplinit și acolo, la Vermeș. În 1996 am început să suplinesc, am avut sprijinul domnului director, iar pe urmă am făcut Colegiul de institutor pentru pedagogie și limba engleză și nefiind profesor calificat la catedra de engleză, am absolvit și facultatea de limbi și literaturi străine.

Ce vă place cel mai mult în activitatea dumneavoastră?

► Totul! Îmi place ceea ce fac. Îmi plac copiii în mod deosebit.

Ce valori însușesc cel mai ușor copiii azi? Ce caracterizează noile generații?

► Sunt foarte diferiți de generația mea, spre exemplu. Pe mine valorile m-au ghidat în viață. Marea problemă la generațiile tinere este că există o incertitudine în rândul lor referitoare la opțiunile de viitor. Și mă refer inclusiv la Rudy, băiatul meu. Nu a știut ce drum să apuce și, sincer, nici eu nu am știut să îl ghidez. Și atunci mi-am zis că e cel mai bine să îl las să ia propriile decizii. Și a ales să înceapă de la munca de jos. Lucrează, la momentul actual, într-un hypermarket ca manager, pornind de la lucrător comercial, fiind student. Încă este de fapt student. A fost o ambiție a lui. Eu i-am spus mereu că pentru a ajunge în vârful muntelui, trebuie să pleci de la poale.

Dialog CONSEMnat de IONELA-FLAVIA FANU

ÎNVĂȚĂTURI PENTRU CEI TINERI

JOVANA STAN

„Nu istoricul religiilor, nu savantul, nu exegetul miturilor omenirii a fascinat pe contemporani, ci profetul Eliade, pășit din pustiul țării natale pe scena mondială odată cu cea mai teribilă catastrofă ce-i lovise neamul. În acel moment, profetismul românesc al lui Mircea Eliade se implică în destinul umanității întregi, așa cum

profetismul lui Cantemir devenise european în urma catastrofei din 1711 și a strămutării sale silite la curtea tarilor.” Așa începe Dan Zamfirescu un „În loc de cuvântul autorului” la lucrarea lui Eliade „Profetism românesc”. Considerăm important ca tinerii noștri să cunoască, în contextul socio-cultural al devenirii lor, aceste scrieri care fac mai clară identitatea românilor și din care am extras și noi un fragment:

„Generația ce se ridică va fi cea mai bogată în experiențe. Pentru că e cea mai neliniștită și mai puțin dispusă la renunțarea totală, în favoarea unui crez împrumutat și neînțeles.

Nu ne vom sfârși atât de curând de încheiat socotelile. Nu ne vom mărturisi maturi serioși, definitiv conservați sub crusta „sistemului”, a „ideii politice”, a credinței personale. Nu putem părăsi atât de curând linia cea mai primejdioasă și mai desfătătoare a câmpului de luptă - acolo unde ideile putrede, sadice, sălbatice ne sunt dușmani - pentru a ne căuta adăpost aiurea.

Nu voim să oprim efervescența, să reglementăm ineditul, să jalonăm drumul ce va să vie, să anticipăm prin silogisme severe viața noastră, frământarea noastră, durerile și roadele noastre.”

TIMBRUL DE MEDIU A FOST ELIMINAT

JOVANA STAN

Timbrul de mediu a fost eliminat definitiv odată cu prima zi a lunii în curs. Așadar, de la 1 februarie, proprietarii de mașini nu vor mai trebui să achite această taxă, la înmatriculare sau prima vânzare a autoturismului. În societate, circulă o serie de întrebări referitoare la această măsură, iar noi dorim să

vă venim în ajutor cu câteva lămuriri. Cea mai des auzită întrebare este dacă timbrul de mediu va fi înlocuit cu o altă taxă. Vă spunem că nu va fi înlocuit. O altă nelămurire este legată de recuperarea banilor pentru taxa de timbru. Administrativ vorbind, este imposibil, dar totuși având în vedere că timbrul de mediu a fost declarat parțial ilegal de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, restituirea taxei poate fi ce-

rută în instanță. Un alt lucru pe care e bine să îl cunoașteți este că fostul Guvern a explicat anul trecut că a început să analizeze problema restituirii timbrului de mediu achitat de proprietarii de mașini începând din martie 2013. Astfel, cel puțin teoretic, noul Executiv ar trebui să vină în viitorul apropiat cu o procedură administrativă de restituire a taxei.

Membrii fondatori ai Asociației Primăriilor din Banatul Istoric se alătură persoanelor dragi care îi urează domnului primar Ioan Iacob Damian cele cuvenite, alături de un sincer La mulți ani! Doamne primar, din partea noastră cele mai frumoase gânduri!

Foaia de Coșteiu

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„AM VENIT ÎN AJUTORUL OAMENILOR DIN COMUNĂ”

PETRU CAREBIA, PRIMARUL COMUNEI COȘTEIU

ce urmează să fie scoase la licitație de Primăria Coșteiu.

Administrația comunei Coșteiu a pregătit documentația necesară, întocmind un studiu de oportunitate care prevede determinarea exac-

La sfârșitul lunii trecute, mai exact în data de 31 ianuarie a.c., a fost hotărât termenul limită pentru crescătorii de animale din satele aparținătoare comunei Coșteiu, cât și pentru localnicii interesați, să poată concesiona „trupuri de pășune”

tă a parcelelor, capacitatea de pășunat și calitatea nutrețului în funcție de zone și sol, precum și metodele de pășunat reglementate prin amenajamentul pastoral elaborat împreună cu specialiști de la facultățile de profil din Timișoara.

Măsura scoaterii la licitație a pășunilor vine ca urmare a expirării contractelor de concesiune încheiate anii trecuți, cu crescătorii de animale aflați pe unitatea administrativ teritorială a comunei.

Cu acest prilej, domnul primar Petru Carebia, în cursul dialogului purtat cu domnia sa, ne-a spus: „Contractele vechi de concesiune au expirat la finalul lui 2016, motiv pentru care am încheiat cu proprietarii de animale acte adițio-

nale de prelungire a termenului, până am reușit să finalizăm toată documentația cu ajutorul unor firme specializate. Consider că am venit astfel în ajutorul oamenilor din comună, de aceea prioritari vor fi cei din localitățile comunei. Vom scoate la licitație toată suprafața pășunabilă disponibilă, deoarece comuna noastră nu are nevoie de suprafețe de rezervă, iar vitele oamenilor din Coșteiu au lotul lor de pășune. Sunt întru totul de acord că trebuie să respectăm transparența și legalitatea licitațiilor, dar nu voi fi de acord să vină un cioban sibian cu sute de mii de euro și să concesioneze pășunile comunale pe care localnicii își cresc oile, caprele sau vitele”.

Suma minimă de pornire a fost hotărâtă la 96 lei / ha / an, iar durata contractului este de 10 ani.

EMINESCU SĂRBĂTORIT LA COȘTEIU

Școala Gimnazială Coșteiu a sărbătorit împlinirea a 167 de ani de la nașterea marelui poet național Mihai Eminescu printr-o manifestare cultural artistică, organizată împreună cu doamna profesor de limba și literatura română.

Vă redăm câteva dintre strofele pe care le-am recitat împreună:

„Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socoate;
Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămâi la toate rece.

Multe trec pe dinainte,
În auz ne sună multe,
Cine ține toate minte
Și ar sta să le asculte?...
Tu așează-te deoparte,
Regăsindu-te pe tine,
Când cu zgomote deșarte
Vreme trece, vreme vine.

Privitor ca la teatru
Tu în lume să te-nchipui:
Joace unul și pe patru,
Totuși tu ghici-vei chipu-i,
Și de plânge, de se ceartă,
Tu în colț petreci în tine
Și-nțelegi din a lor artă
Ce e rău și ce e bine.”

PROGRAMUL „CASA VERDE PLUS” VĂ VINE ÎN AJUTOR

Prin programul „Casa verde Plus”, persoanele fizice care doresc să își izoleze termic casa pot primi până la 40 000 de lei, bani nerambursabili. Obiectivul acestui program este de a încuraja folosirea materialelor izolatoare organic-naturale pentru a reduce consumul energetic al clădirilor. Un solicitant va primi o singură astfel de primă, cheltuielile eligibile incluzând achiziția de produse și servicii, dar și lucrările necesare implementării proiectului, precum și taxa pe valoarea adăugată. Sunt eligibili cetățenii români sau UE, cu domiciliul stabil în România. Condițiile de îndeplinit pentru a beneficia de această sumă sunt: deținerea autorizației de construire pentru casa pentru care se solicită prima de eficiență energetică ca titular a solicitantului, construcția și terenul să nu facă obiectul unui litigiu în curs de soluționare în instanță, solicitantul să aibă plătite taxele, impozitele, amenzile și contribuțiile

către bugetul de stat și bugetele locale, în activitatea desfășurată anterior începerii proiectului să nu fi fost condamnat pentru infracțiuni împotriva mediului.

Aceasta este o nouă oportunitate și trebuie ținut cont de materialele considerate organic-naturale, și anume: cânepă, lână, bumbac, denim reciclat, plută, celuloză din materiale reciclate și alte materiale asemănătoare.

Echipa de fotbal, susținută de Consiliul Local

Echipa de fotbal a comunei, AS Coșteiu, are tot sprijinul din partea edilului Petru Carebia și a Consiliului Local. Actualmente se află pe locul al zecelea în clasamentul Ligii a V-a, seria III, un loc onorabil, pentru care jucătorii fac eforturi considerabile.

Ultimele meciuri s-au disputat în toamnă, când echipa comunei a întâlnit pe terenul de joc echipele AS Viitorul Sacoșu Turcesc, AS FC Voința Iosifalău, AS Atletico Găvojdia și AS Avântul Topolovățu Mare, meciuri soldate cu trei victorii și o înfrângere.

În urma discuției cu unul dintre jucătorii de bază ai echipei, domnul Sebastian Neidoni, am aflat că pe lângă activitatea sportivă, membrii echipei au dezvoltat o prietenie frumoasă, împărțind și bucurii ale vieții fiecăruia din ei. Definitiv în acest sens este petrecerea organizată cu ocazia sărbătorilor de iarnă, la care printre prieteni, a fost prezent și domnul primar Carebia, susținător activ al echipei. Și-au format un colectiv unit, ambițios și care va lupta în continuare pentru rezultate mai bune.

PAGINĂ REALIZATĂ DE JOVANA STAN

Foaia de Bata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Uă așteptăm la Bata pentru o drumetrie

Ovidiu Adrian ROȘU - referent agent de turism

Am stat de vorbă cu Ovidiu Adrian Roșu, un tânăr pe care am avut ocazia să îl cunosc în numeroasele deplasări pe Valea Mureșului, un tânăr capabil, cu dragoste de țară și de neam, un prieten bun și un profesionist. În cele ce urmează, vă prezentăm în dialog câteva aspecte ale turismului în comuna Bata:

Să vorbim mai întâi despre formalități. Ocupi postul de referent agent de turism. Să le spunem cititorilor ce faci mai exact.

► Un referent agent de turism se ocupă de partea de promovare a comunei, în cazul meu Bata. Își desfășoară activitatea la un centru de informare și promovare turistică și elaborează strategii de promovare a obiectivelor din comună, le face vizibile inclusiv în mediul online. De asemenea, primește turiști cărora le oferă asistență. Tot o responsabilitate a referentului de turism este să se informeze mereu, să caute documentele istorice care menționează comuna, pentru a întregi imaginea acesteia în cadrul istoriei. Bineînțeles că aici e o adevărată muncă de documentare, ce presupune timp. Menționez că ne mândrim cu doamna Delia Miculescu, autor local, care și-a îndreptat atenția spre istoria comunei și are câteva cărți publicate în acest sens.

Conduci Centrul de Informare Turistică, unde, așa cum se poate vedea, ai făcut o treabă minunată. Care sunt principalele obiective atinse, de când activezi aici?

► Îl manageriez sau încerc, cât pot de bine. Marele obiectiv este de a face comuna vizibilă, un obiectiv de toate zilele. Ceea ce am reușit, și mă bucur pentru acest fapt, este să aranjez Centrul de Informare Turistică. Colaborez cu celelalte centre de informare din județ și, discutând cu colegii mei, inclusiv cei care se ocupă de Centrul Național Turistic de la Arad, să zicem că am diseminat bune practici și am reușit să îi confer acest design. Este foarte „vizual” centrul nostru. Am încercat ca atunci când un vizitator intră la noi să vadă comuna cu toate obiectivele, în imagini bineînțeles, într-un contrast ieri-azi. Eu zic că mi-a ieșit. De asemenea, am inclus și personalitățile marcante ale comunei, despre care vizitatorii pot afla detalii de la noi, odată ce fac primul pas, acela de a intra și de a vedea toate aceste imagini.

Așadar, primești turiști...

► Da, deși nu la amploarea pe care mi-aș dori-o. Am primit elevii școlii, care au vizitat centrul pentru a se informa asupra istoriei comunei, pentru a-și afla obârșiile într-un mod mai amplu. Primim vizite din partea unor asociații sau a unor oameni de cultură, precum cei de la Asociația Petri Aqua din Petroșani, care au plecat în căutarea istoriei vechi a civilizației de pe Valea Mureșului și care ne vizitează pentru a afla cu precădere date istorice. Ei vor să reconstruiască traseul Mureșului din perioada în care era navigabil. Încă din cele mai vechi timpuri se practica plutăritul pe Mureș. La începutul anilor 1800 s-a ajuns chiar la 1200 de plute pe an, care treceau pe râul Mureș. Mănăstirea Benedictină avea drept de vămire a mărfurilor și de obicei se transporta sare, lemn, iar venitul mănăstirii era de 5000 de bolovani de sare pe an, în contextul în care un bolovan cântărea cam cinci kilograme.

Ni se întâmplă uneori să vină și ei cu informații necunoscute nouă până la momentul respectiv, ceea ce nu poate fi decât un câștig.

De-a dreptul captivant! Cât de important este centrul de informare turistică pentru comuna Bata?

► Eu consider că este important pentru că Bata nu a fost foarte cunoscută decât prin intermediul Festivalului de Vânătoare și Festivalul de

Folk. Oamenii nu cunoșteau prea multe despre istoria comunei, despre obiectivele ei. Iar acum, în mediul online, pe site-ul nostru și pe pagina noastră de Facebook avem mulți vizitatori străini. De asemenea, e benefic chiar și pentru cetățenii noștri care, dacă au curiozitatea, ne pot vizita oricând ca să afle mai multe despre comuna lor și să vadă, să consulte documentele pe care le avem în posesie. Și mai mult decât atât la orice fel de contribuție, fie că vorbim despre tradiția orală, fie că vorbim de obiecte și documente vechi, este binevenită.

Ce se poate vizita mai exact?

► Castelul de la Bulci, al Mocioneștilor, Biserica Catolică din Bulci construită cu aportul financiar al familiei Mocioni, muzeul domnului viceprimar, o ambiție personală a dumealui, Hanul Vânătorilor cunoscut ca „Pensiunea Bade Ioane”, muzeul școlar care conține obiecte vechi, costumații populare, mobilier, ceramică, fotografii și cărți vechi, și multe altele. Domnul viceprimar are o mică colecție de ceasuri în cadrul muzeului. Iar în urma cercetărilor arheologice s-au găsit ruinele unei fortificații romane, clădite în urma staționării Legiunii XIII Gemina. Dar vă așteptăm la Bata pentru a vedea cu proprii ochi aceste vestigii. Pe ruinele castrului roman a fost construită o mănăstire benedictină, datată în 1225. În localitatea Bulci, la est de sat, se găsește un tumul din epoca bronzului, în mijlocul cimitirului se găsește mormântul generalului din Revoluția maghiară, Gal Lazlo. De asemenea, menționez că clopotul mănăstirii benedictine se află în Muzeul Național din Budapesta, iar codicele de la Bulci se află la muzeul din Viena.

VÂNĂTORII DIN BATA AJUTĂ ANIMALELE SĂ TREACĂ DE IARNĂ

Animalele sălbatice din vestul țării sunt afectate de frig. La Bata, precum și în alte localități vestice, vânătorii au format echipe de ajutorare a lor. Administratorii fondului de vânătoare duc săptămânal hrană în păduri pentru a ajuta animalele să treacă mai ușor peste iarna geroasă. În punctele de hrănire s-au pus cereale sau făneț, care asigură substanțele nutritive. Au fost pregătite nouă tone de nutreț și porumb: „Există făcute și frunzare, care se realizează în luna mai, iunie, din diverse crengi proaspete cu frunze, care rămân în suprafața fondului, pentru a hrăni căpriorul, cerbul lopătar, cât și nutreț, atât din fân clasic, cât și din diverse specii de trifolieri, pe care se presară

puțină sare”, explică Iosif Deacu, vânător.

În sezonul rece, căprioarele, cerbii lopătari și

mistreții primesc și sare.

„Se vede urma de mistreț și în altă parte, scormonind în zona în care s-a depus sare. Toate zonele care în momentul de față nu sunt înghețate au fost presărate cu sare”, ne-a lămurit același domn Deacu.

„Trebuie să venim noi cu sare, chiar pe tot parcursul anului, dar mai ales în această perioadă. Ați și văzut punctele de sărării cât de frecventate sunt”, admite Ioan Miculescu, domnul primar al comunei Bata.

Hrana complementară ajută animalele să treacă mai ușor peste iarna grea și să nu se abată din pădure în căutarea ei.

La întâlnirile tot mai dese ale membrilor fondatori ai Asociației Primăriilor din Banatul Istoric, edilii noștri au avut ocazia să înfiripe frumoase prietenii. Pentru că luna aceasta domnul primar al comunei Bata își serbează aniversarea, întregul colectiv al asociației îi urează un călduros La mulți ani, o viață senină și liniștită cum îi place vânătorului bătan și împliniri nenumărate!

PAGINĂ REALIZATĂ DE IONELA-FLAVIA FANU

Foaia de Cenei

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Avem trei obiective majore

Gabriel ILAȘ - primarul comunei Cenei

În cadrul unei noi discuții cu domnul primar Gabriel Ilaș, destoinicul edil al comunei Cenei, mereu amabil de altfel, am aflat care sunt obiectivele majore propuse a fi atinse în anul 2017:

Sunteți mereu activ, domnule primar. Spuneți-mi care sunt proiectele pe care doriți să le implementați anul acesta?

► Am gândit deja câteva proiecte de dezvoltare locală, necesare comunității. Avem trei obiective majore: continuarea asfaltării străzilor în localitatea Bobda, unde aproximativ jumătate din străzi sunt modernizate prin betonare. Restul vor fi asfaltate în cursul anului acesta. La Cenei, am inclus pe agenda de investiții proiectarea și executarea unei baze sportive și de agrement, un teren sportiv cu vestiare, zonă verde și anexele necesare, modern. Și al treilea obiectiv major îl reprezintă

proiectarea și demararea unei investiții de necesitate absolută: construirea unei noi primării. Deoarece clădirea în care funcționăm are peste 200 de ani. Am tot reabilitat-o, o tot renovăm, dar este o clădire veche, nu avem spațiu suficient pentru toți funcționarii, compartimentarea este destul de incomodă și nepotrivită și e timpul să rezolvăm și acest aspect.

Spuneți-mi, vă rog, dacă tot ați adus vorba despre o nouă bază sportivă, ce îmi spuneți despre activitatea sportivă în comună?

► Tocmai asta e, pentru că nu avem o bază sportivă în sensul adevărat al cuvântului, nu avem rezultate foarte bune. Tocmai de aceea dorim să oferim sportivilor un teren adecvat, modern, cu vestiar, nocturnă, tot ce trebuie. Momentan avem o echipă de fotbal, este cea a Bobdei, satul nostru aparținător. Activează în promoție, dar important este că se adună foarte multă lume duminică de duminică la meciuri, un lucru important pentru că ne ține uniți, ne ține aproape unii de alții.

Vă fi o investiție mare...

► Bineînțeles, am mai văzut modelul acesta, a ceea ce dorim să facem noi, în comuna Petrești, situată undeva spre Carei, o zonă extraordinar de frumoasă, cu un parc cu toate speciile de pomi care sunt mărișori deja, cred că investiția s-a făcut acum vreo zece ani. Are o tribună mare, frumoasă, cum avem și noi nevoie de una.

Am sprijinit activitățile culturale și am să merg în continuare pe linia asta. Avem o echipă de dansuri moderne care a participat la diverse acțiuni, evenimente și concursuri, chiar și în Serbia, unde au obținut locuri fruntașe, au diplome, medalii. Peste tot unde sunt invitați sau unde sunt concursuri ei merg și, ceea ce ne face să ne simțim mândri, se întorc cu premii de toate felurile.

Domnule primar, să aveți spor și mult noroc în tot ce faceți! Noi vă mulțumim și vom reveni, pentru cititorii noștri, pentru a cere detalii despre stadiul lucrărilor.

► Mulțumesc frumos! Vă așteptăm cu drag!

TEATRU DE PĂPUȘI LA Bobda

Poate că nu tot timpul avem disponibilitatea de a merge la teatru, dar uite că vine teatrul la cei mici. Preșcolarii grădiniței din Bobda au fost încântați de păpușile însuflețite de către echipa de teatru. Au fost cumiți pe tot parcursul piesei și s-a putut citi pe chipul lor bucurie, inocență, nedumerire și satisfacția aflării unui deznodământ. Teatrul de păpuși „Capra cu trei iezi” a fost cu siguranță pe placul lor, iar o repunere în scenă este binevenită oricând.

CURIOZITĂȚI DESPRE COMUNA NOASTRĂ

COMUNA CU SĂBIILE ÎNCRUCIȘATE

Stema comunei Cenei a stârnit mereu curiozități. Pentru a lămuri simbolistica acesteia, am ales un fragment al lui Laurențiu Nistorescu, care vorbește despre aceasta, prin prisma specialiștilor în heraldică:

„Comuna în cauză este unitatea administrativ-teritorială timișeană Cenei, iar săbiile care se încrucișează nu sunt, din fericire, cele vreunui clan de huligani, ci un element de heraldică oficială, consemnat chiar pe stema oficială a administrației publice locale, așa cum a fost ea adoptată prin hotărârea specifică de guvern din 2014. Săbiile de pe stemă ne lămuresc experții în heraldică, nu sunt unele oarecare, ci armele albe tradiționale ale oștilor medievale europene (cele din dreapta denumite rapiere) și, respectiv, otomane (cele din stânga, cunoscute sub eticheta de călăciuri), care s-au confruntat pe câmpiile din zona satului vreme de

mai multe secole. Ultima încheștare s-a petrecut în anul 1696, în timpul războaielor otomano-habsburgice care s-au încheiat cu alungarea turcilor din Banat, bătălia purtată pe teritoriul celor două sate care formează comuna Cenei-centrul administrativ și Bobda- fiind atât de aprigă, încât a distrus complet așezările. Aceasta este, de altfel, și semnificația celor doi pomi negri desfrunziți și ruți, vizibili în partea de jos a stemei, și tot la aceste întâmplări-mai precis la renașterea satului, după repopularea din anul 1720- face trimitere și pasărea Phoenix din partea de sus a emblemei heraldice. În fine, valul care taie în două câmpul stemei simbolizează prezența unor ape tămăduitoare, menționate în vecinătatea celor două așezări încă din secolul XV, dar despre care, în prezent, nimeni nu mai are știință.”

COMUNITATEA SÂRBĂ L-A CELEBRAT PE SVETI SAVA

În data de 27 ianuarie, comunitatea sârbească din localitatea Cenei, și nu numai etnicii sârbi, l-au sărbătorit pe Sveti Sava sau Sfântul Sava. El este primul arhiepiscop al Bisericii Ortodoxe Sârbe autocefale, cre-

atorul literaturii și legislației sârbe, fondatorul Mănăstirii Hilandaru de pe Muntele Athos, de aceea i se mai spune și „întemeietorul bisericii”. Istoria laică l-a consemnat ca prinț sârb a Zahulmiei, diplomat și călugăr ortodox. Numele său secular a fost Rastko Nemanici și a fost cel mai tânăr fiu al domnitorului sârb Ștefan Nemanica și astfel membru al Casei Regale Nemanici. De tânăr a luat calea călugăriei și a primit numele monahal Sava.

De numele lui se leagă și prima constituție din Serbia, Nomocanonul Sfântului Sava, o compilație de drepturi civile bazat pe dreptul roman și legi canonice după modelul Conciliilor ecumenice. De asemenea, a influențat literatura medievală sârbă, dovedindu-se un spirit enciclopedic.

În semn de adâncă prețuire, sârbii au construit Catedrala Sfântul Sava din Belgrad, cea mai mare biserică din lumea ortodoxă.

PAGINĂ REALIZATĂ DE JOVANA STAN

Foaiia de Birchis

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Suntem mereu la dispoziția cetățenilor

Dumitru PREDESCU - viceprimarul comunei Birchis

Domnul Dumitru Predescu este viceprimarul comunei Birchis, la al cincilea mandat, și ne-a onorat cu un interviu în care vorbește despre principalele obiective și activități referitoare la localitate:

Pentru că e prima dată când avem ocazia să discutăm, v-aș ruga să vă prezentați în câteva cuvinte pentru cititorii noștri.

► Mă numesc Dumitru Predescu și sunt viceprimar al comunei Birchis. Cetățenii mei mă cunosc și sigur și unii dintre cititorii dumneavoastră pentru că sunt la al cincilea mandat. Iar în ceea ce mă privește, faptele vorbesc.

Spuneți-mi, vă, rog, care sunt obiectivele dumneavoastră în cadrul acestui mandat?

► Pentru anul 2017 avem două obiective majore. Am elaborat un plan de investiție pentru amenajarea, dotarea și modernizarea Primăriei din Birchis. Am conceput un proiect, avem surse de finanțare, urmează aprobarea bugetului și licitația pentru a putea trece la executarea lucrărilor. Este un proiect ce se ridică la o valoare aproximativă de un milion de lei și este de necesitate pentru comuna noastră. Al doilea mare obiectiv este legat de cadastrare. După cum se știe, există un act normativ care ne obligă ca până în 2018 să facem cadastrarea. Noi am demarat primele acțiuni. Problema rezidă în neînțelegerile dintre

inginerii topometriști și Guvern asupra sumelor alocate pentru acest plan. Este o lucrare amplă, dificilă, de durată, care se va întinde pe doi-trei ani. Noi sperăm să se ajungă la un consens și să începem, pentru că e foarte mult de lucru.

Iar despre lucrările mai mici ce îmi spuneți?

► Restul sunt lucrări de strictă necesitate pentru comună, cele pe care le vizăm tot timpul. Avem în vedere reparația unor drumuri, asigurarea cu tot ce este necesar pentru școli și grădinițe, precum și a materialelor de care avem nevoie pentru buna funcționare a instituțiilor comunei. Acestea sunt lucruri pe care le facem în fiecare an și de care ne-am achitat onorabil până acum. Acum așteptăm să aflăm bugetul ca să ne putem desfășura activitatea în continuare, ca să cunoaștem ce contractăm, cât putem contracta. Noi suntem aici ca să sprijinim comunitatea.

Din discuțiile cu doamnele profesoare, am înțeles că inclusiv școala are nevoie de reparații. Se află acestea în planurile administrației?

► La primirea bugetului, vom vedea exact ce se poate face. Desigur, este vorba despre întreținere și reparații, care se vor efectua în mod prioritar. Anul trecut am achiziționat o centrală termică și am amenajat câteva săli de clasă. Anul acesta am luat legătura cu conducerea școlii și i-am cerut să ne spună exact care sunt necesitățile școlii și ce se cere a fi făcut mai repede, pentru a putea fi, așa cum am fost mereu, un sprijin în demersul educațional.

Dar școlile arată destul de bine.

► Așa este! Școlile nu sunt chiar vechi. An de an s-au executat lucrări de întreținere, de reparații, susținute prin fonduri proprii.

Aveți în vedere elaborarea unor proiecte prin care să accesați fonduri europene?

► Anul acesta nu, pentru că, în mare, din punct de vedere al infrastructurii, stăm bine, am asfaltat aproape toate străzile. Mai sunt doar 2 kilometri de drum pe care îl vom asfalta anul acesta. Marea problemă este că noi nu avem apă-canal. Dar aici suntem cuprinși într-un masterplan județean. Dat fiind că numărul populației este mic, ar fi vorba de 28 de kilometri de rețea, suntem neeligibili. Așadar, prin programul acesta, vom introduce și noi rețeaua de apă-canal. Din câte știu, în zona Lipova, pe Valea Mureșului, în amonte, se vor începe lucrările anul acesta. Noi avem o rețea de apă menajeră, care deservește instituțiile publice.

De asemenea, mai suntem incluși în masterplanul deșeurilor. Suntem în faza de licitație. Problema deșeurilor este una destul de spinoasă.

Aveți un mesaj pentru cetățenii comunei?

► Ne cunoaștem de atâția ani... Suntem mereu la dispoziția dumnealor, în orice moment. Să avem sănătate și realizări! Și să fie liniște în țară. Ei ne-au acordat votul, iar noi ne vom face datoria așa cum am promis și așa am făcut și până acum.

Sunteți un domn viceprimar cu tradiție...

► Da, născut și crescut aici, și eu și domnul primar, care este la al șaselea mandat.

INTERVIU REALIZAT DE
IONELA-FLAVIA FANU

INFLUENȚA GERULUI ASUPRA CULTURII DE GRÂU

ING. MIHAI VICOL

Deși mentalitatea populară este că grâul are rezistență la temperaturile scăzute și efectele acestor fenomene nu sunt cunoscute, studiile de specialitate arată contrariul.

Temperaturile scăzute au un efect negativ asupra viabilității polenului, precum și asupra numărului de boabe din spic. De aceea, plantele trebuie să fie dezvoltate suficient până la venirea iernii, astfel încât călirea să se facă în condiții optime.

Pentru aceasta, planta trebuie să acumuleze în celule o cantitate suficientă de glucide, care îi va asigura protecția. Acumularea zaharurilor are loc în perioada de înfrățire, în zilele însorite de toamnă la 10-15 °C și la temperaturi mai scăzute (0-6 °C) în timpul nopții. Grâul realizează acest proces într-un interval de 15-20 zile, iar la sfârșitul acestei perioade el poate rezista la temperaturi de

-12°C la nivelul nodului de înfrățire.

Pe măsură ce temperaturile scad până la -10, plantele elimină din celule o cantitate însemnată de apă liberă, concentrația sucului celular crește și rezistența la îngheț se mărește, astfel că plantele pot rezista la -18...-23 °C la nivelul nodului de înfrățire.

Având în vedere aceste considerente, semăntul trebuie terminat până la o dată care să asigure factorii necesari pentru producerea călirii, în condițiile în care se știe că sistemul radicular al cerealelor de toamnă este mult mai sensibil la ger decât tulpina.

O altă problemă este fenomenul de descălțare a plantelor. În solele cu umiditate necorespunzătoare, atunci când plantele se vor umecta și în urma alternanțelor îngheț-dezghet, poate apărea fenomenul de descălțare, adică ridicarea seminței din

sol și menținerea la suprafața a rădăcinilor. În urma descălțării plantelor, insuficiența rădăcinilor duce la pierderi de elemente și subdezvoltarea plantelor.

O problemă întâlnită în România în ultimii ani este creșterea temperaturilor peste 5°C în luna decembrie sau ianuarie. Acest fenomen pornește procesul de decălțare a grâului, activându-i mai apoi procesele de fotosinteză, respirație și transpirație. Odată pornit în vegetație, grâul devine sensibil la geruri, ce deseori apar în următoarele zile. Gerurile spontane cresc numărul de plante înghețate, scad densitatea, reduc producția și cantitatea de proteine și glucide.

În concluzie, pentru evitarea pierderilor din timpul vegetației va trebui să se execute lucrări de tăvălugire, folosirea unei adâncimi de semănat ceva mai mari, să se țină cont de perioada de semănat și să se aibă în vedere genetica soiului.

LA ÎNCEPUT DE AN...

JOVANA STAN

În data de 30 ianuarie a.c., în sala Căminului Cultural din localitatea Birchis, a avut loc prima adunare cetățenească a locuitorilor comunei Birchis din acest an. Pe „Ordinea de zi” a întâlnirii s-au aflat:

Stabilirea modului de efectuare a pazei bunurilor publice și ale cetățenilor la nivelul comunei Birchis; Informare cu privire la modul de exploatare și întreținere a pajiștilor utilizate de către crescătorii de animale;

Probleme legate de salubritatea localității.

Adunarea s-a desfășurat în prezența domnului primar Ioan Guțu.

JOVANA STAN

OASPEȚI DE SEAMĂ LA PRIMĂRIA BIRCHIS

La sfârșitul lunii trecute, a avut loc întâlnirea consilierilor locali ai comunei noastre. La această primă ședință, a fost invitat și președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Vasile Todî

Ei sunt cei care ne reprezintă, alături de domnul primar Ioan Guțu și domnul viceprimar Dumitru Predescu:

Claudiu Antal
Alexandru
Bogdan Barba
Ioan Berbeca
Ionel Brăteanu
Fănică Căplănașan

Ioan Dobrei
Crinel Ignat
Dorel Iștoc
Făgurel Moț
Fănel Pleșu
Gheorghe Stănilă

Foaia de Satchinez

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

SUSȚINEM CAMPANIA NAȚIONALĂ „ZILELE BANDANEI”

Asociația Little People România pune la dispoziția domeniului oncopediatric din România (8 secții de oncopediatrie) și Republica Moldova (2 secții de oncopediatrie) o serie de servicii de calitate, programe zilnice de suport psihosocial al pacienților, evenimente complexe pentru tinerii supraviețuitori de cancer, sprijin material al secțiilor din spital prin proiecte de renovare a camerelor de joacă, donare de aparatură medicală și achiziționarea medicamentelor greu accesibile, grijă și implicare constantă din partea unei echipe dedicate. Asociația a pregătit pentru al patrulea an consecutiv campania de conștientizare „Zilele Bandanei”, care se va desfășura în perioada 4-15 februarie, și care va marca două zile importante în calendarul mondial și anume Ziua Mondială de Luptă Împotriva Cancerului (4 februarie) și Ziua Internațională a Copilului cu Cancer (15

februarie).

În acest an, pe toată perioada campaniei, vom organiza o serie de acțiuni și evenimente la nivel național cu scopul de a invita publicul

larg să își exprime susținerea față de cei care trec prin experiența luptei împotriva cancerului, prin purtarea unei bandane. Timișorenii ne pot găsi în 11 și 12 februarie în Iulius Mall, în zona locului de joacă.

Inițiativa este un îndemn la acțiune „Port bandana, pentru că îmi pasă!” Semnificația eșarfei purtată de pacienți atunci când trec prin tratamentul oncologic poate fi transformată într-un simbol al încurajării și solidarității. Bandana va reprezenta mesajul nostru comun pentru cei care trec prin această luptă: „Nu e rușinos să purtați bandana, suntem alături de voi!”

Bandanele personalizate, alături de alte produse ale campaniei, pot fi comandate de pe site-ul asociației la adresa <http://www.thelittlepeople.ro/products>. De asemenea, puteți dona 2 euro pe lună trimițând un sms la 8844 cu textul CANCER.

OAMENI DE FĂLĂ ÎN SATCHINEZ

Cu toții cunoaștem spiritul fălos al bănățeanului și cum acesta nu lipsește de nicăieri, pe lângă bucatele alese, casele frumoase cu „soba mare” sau „soba de la drum”, unde se primeau „goștii” (musafirii, mai precis), bănățenii se mai fălesc și cu muzica deosebită și artiști de seamă pe scena românească.

De Frații Vincu am auzit cu toții. Strunesc viorile cu priceperea unui înțelept bătrân și cu pasiunea arzândă a celui mai îndrăgostit dintre tineri. Ei au deprins arta viorii chiar în Satchinez, fiind fiii acestei comune. Moșul lor i-a învățat și le-a insuflat dragostea pentru vioară. Iar ei ca un semn de adâncă prețuire păstrează și continuă tradiția folclorică bănățeană, cântând

numai folclor autentic nealterat de influențele ultimelor decenii.

Radu Vincu s-a născut în ziua care avea să se sărbătorească Ziua Națională ceva mai târziu, la 1 decembrie 1947, iar Ilie Vincu la 3 iulie 1950. Cei doi au cântat și au dirijat mulți ani Orchestra Ansamblului Profesionist „Banatul” din Timișoara, care, ca un dat al istoriei, se află pe strada Emanuil Ungureanu, un mare avocat și filantrop, originar de unde? Din Satchinez! Mentorul fraților Vincu a fost preotul satului, Tiberiu Guțu. Vibrează scena sub picioarele lor când se apucă de cântat împreună, însă, ce trebuie să știți este că în copilărie au apucat căi diferite în studiul pentru pasiunea lor. Radu a fost trimis în Caransebeș, unde cânta la Orchestra „Lazăr Cernescu”, după ce a fost descoperit de dirijorul și directorul Ansamblului „Doina Banatului” din Caransebeș, Nicolae Perescu, la balul din localitate. S-a așezat pe făgașul trasat de Nică Iancu Iancovici, Moise Belmustață, Ion Luca Bănățeanu, Efta Botoca. Ilie a ajuns în Ardeal, la Orchestra „Crișana” din Oradea. Așa au luat calea drumului spre nemurire. La insistențele familiei, Ilie a revenit în Banat, unde alături de fratele său s-a transformat în legendă vie.

Carierea fraților Vincu este strâns legată de ansamblul profesionist al capitalei Banatului,

pe care au dirijat-o cu măiestrie ani de-a rândul. De asemenea, Ilie a pus bazele unei orchestre de excepție a Țării Banatului - „Virtuozi Banatului”, alături de Radu Vincu și arhicunoscuții Mircea Ardeleanu, Costel Haida, Remus Vălungan, Ionicuț Butan și Ion Peptenar.

Mai mult decât atât, ambii cântă și muzică clasică sau cafe-concert. La Balurile Diasporei Române de la Viena și Budapesta au cântat muzică clasică și mai toate piesele lui Strauss.

Cântă și acum cu tinerețea veșnică ce le adăpă sufletul de fiecare dată când urcă pe scenă. Magie sau nu, frații Vincu sunt o adevărată comoară pentru țara Banatului și pentru România, iar ei sunt din Satchinez.

SUSȚINEM MICII ANTREPRENORI!

S-a dat startul unui nou program care încurajează antreprenorii din România. Este vorba despre Programul România Start-up Național 2017, în baza căruia poți obține până la 50 mii de euro pentru deschiderea unei afaceri. „Trebuie să subliniez că vom lansa Programul România Start-up național, care este cel mai ambițios, cel mai puternic

program realizat de după Revoluția din 1989. Un program care va finanța 10.000 de start-up-uri anual, cu o sumă de până la 50.000 de euro. Această măsură este cuprinsă în Programul de guvernare. Este un program care va clasa România ca o țară extrem de atractivă pentru dezvoltarea de start-up-uri”, a declarat noul ministru al Mediului de Afaceri, Comerțului și

Antreprenoriatului, Florin Jianu.

Programul va începe în 1 mai și prezintă asemănări cu cele două programe deja în derulare, de susținere a persoanelor ambițioase care doresc să deschidă propriile afaceri: România Start-up Plus și Diaspora Start-up, prin Programul Operațional Capital Uman.

Foaiia de Aquatim

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„AQUAPIC URMEAZĂ SĂ FIE O PEPINIERĂ PENTRU VIITORII SPECIALIȘTI”

Ilie Vlaicu, DIRECTOR GENERAL AQUATIM

Gigi MIRON

Fundația româno-germană Aquadematica, înființată de către Aquatim și Departamentul de ape uzate al Primăriei München, este între cei opt finaliști naționali ai concursului de proiecte Urbaniada, organizat de The Institute, reprezentat legal de Fundația „Gala Societății Civile”, pentru ING Bank România.

Domnul Ilie Vlaicu, directorul general Aquatim, a explicat că Urbaniada susține implementarea unor proiecte de arhitectură sau urbanism, care vizează îmbunătățirea calității vieții în spațiul urban.

Propunerea prezentată de Aquadematica și partenerul său, asociația Urban Survey, care a intrat în competiție cu 51 de alte proiecte, poate aduce timișorenilor, în premieră, un centru educațional destinat copiilor între 5 și 12 ani, care vor să învețe activ, prin joc și experiment, cât mai multe despre apă și proprietățile ei.

Centrul experimental AQUAPIC va fi situat la fosta uzină de apă industrială din Timișoara. Clădirea istorică a fostei uzine va fi reamenajată ca muzeu, unde vor fi expuse utilajele vechi, iar în zona verde existentă, copiii de vârstă preșcolară și școlară vor învăța, cu ajutorul instalațiilor și materialelor didactice special concepute, despre apa

în natură, poluarea și protecția mediului, traseele apei în orașe și în case. Zona luciului de apă va fi destinată experimentelor fizice și concursurilor de navomodelism, iar un mini-laborator, amenajat într-un pavilion din incinta uzinei, le va deschide copiilor porțile spre lumea fascinantă a experimentelor chimice.

Prin acest proiect, Fundația Aquadematica și Aquatim rămân fidele obiectivului lor de a sprijini educația formală, prin resurse alternative, AQUAPIC urmând să fie o pepinieră pentru viitorii specialiști în domeniul apei și ai mediului. Totodată, proiectul va face parte dintr-un circuit cultural și educațional, în contextul adjudecării, de către Timișoara, a titlului de Capitală Culturală a Europei în 2021.

Proiectele câștigătoare, anunțate la 1 martie, vor beneficia de o sumă totală de 250.000 de Euro și vor fi implementate până la 1 octombrie a.c. – a explicat domnul director Vlaicu.

O COMPANIE PERFORMANTĂ, NU DOAR ÎN SCRIPTE!

Raportul Aquatim pentru anul 2016

CRENGUȚA RADOSAV

An de an, societatea Aquatim întocmește raportul de activitate, centrat pe cele mai importante aspecte luate în calcul de angajații companiei, în munca desfășurată anul precedent. Raportul este structurat pe capitole clare: alimentare cu apă potabilă, canalizare și epurarea apei uzate, cu detalii despre lungimea rețelelor, intervenții pentru remedierea avariilor, înlocuirea bransamentelor, cifre cheie pentru întreținerea și citirea contoarelor de apă, date economice, gestionarea relațiilor cu clienții, un raport al avizelor emise, investiții din surse proprii, activitatea serviciului de proiectare, investiții finanțate din programe internaționale, cercetare aplicativă și dezvoltare profesională, educație, colaborare profesională și responsabilitate socială respectiv obiective generale ale Aquatim. Vă prezentăm câteva dintre activitățile desfășurate în 2016:

ALIMENTARE CU APĂ POTABILĂ ȘI CANALIZARE

Aquatim asigură servicii de alimentare cu apă și de canalizare pe raza județului Timiș, din anul 2007. Aria de operare include în prezent municipiul Timișoara și alte 108 de localități din județ (8 orașe, 41 comune și 58 sate) și este prezentată pe site-ul societății, în secțiunea dedicată.

Timișoara este alimentată cu apă din două surse, circa 26% provine din foraje de mare adâncime, tratarea și distribuția fiind asigurate de stația de tratare a apei Urseni și stația de tratare a apei Ronaț, iar restul de 74% provine din sursa de apă de suprafață, captată din râul Bega, tratată și distribuită de stația de tratare a apei Bega.

Volumul de apă facturat a fost de 18.339.783 mc, la data de 30.11.2016 (20.007.036 mc, previzionat pentru 31.12.2016), iar consumul mediu casnic pe cap de locuitor de 111 l/zi.

Prin canalizare se colectează și transportă apa uzată și cea provenită din precipitații, denumită și apă pluvială sau meteorică. Lungimea sistemului de canalizare din Timișoara este de 608 km. În ce privește mentenanța canalizării din Timișoara, în anul 2016 au fost curățați peste 92 km de canale și 6.900 de receptori stradali de colectare a apei meteorice, și s-au recepționat 140 de racorduri.

În cadrul programului de monitorizare a deversărilor de ape uzate în rețeaua de canalizare, de către operatorii economici din Timișoara, au fost prelevate și testate probe de apă uzată provenite de la 38 de consumatori. Au fost identificați 24 de operatori care au înregistrat depășiri față de limitele maxime admise, fiind aplicate 44 de penalități și transmise 121 de notificări.

Apa deversată în sistemul de canalizare ajunge la stația de epurare a orașului, unde este curățată, înainte de a fi deversată în Bega.

TARIFE PENTRU APĂ ȘI CANALIZARE

Ca urmare a aplicării noilor cote TVA, de 9%, pentru apa potabilă și de 20% pentru serviciul de canalizare, tarifele Aquatim au scăzut de la 1 ianuarie 2016. Tarifele sunt aceleași în toate localitățile din aria de operare a societății. Timișoara este unul din orașele mari din România cu un preț mic al apei, după cum se poate observa din clasamentul tarifelor la nivel național, prezentat alături sub formă grafică. Ultima creștere de tarif introdusă de societatea Aquatim a fost la 1 iulie 2014.

BANI INVESTIȚII PENTRU APĂ ȘI CANALIZARE

Totalul lucrărilor de investiții din surse proprii în anul 2016 a fost de 5.349.688 lei. Programul de investiții al societății Aquatim, în municipiul Timișoara, din fonduri proprii, a cuprins lucrări de investiții în valoare de 4.362.279 lei și de reparații în valoare de 987.409 lei.

Lucrările de investiții realizate la rețelele de apă au fost în valoare de 1.804.258 lei, fiind atât lucrări executate în regie proprie cât și contractate cu terți. Acestea din urmă au cuprins reabilitări ale conductelor și bransamentelor, extinderi și închideri ale inelelor de distribuție pe străzile Calea Bogdăneștilor, Gheorghe Ranetti, Mesteacănului, Păstorilor, Chimiștilor, Neajlov, Arthur Rubinstein. O altă investiție importantă a fost interconectarea sistemului de distribuție din Urseni cu rețeaua de apă a Timișoarei.

Lucrările de investiții realizate la rețelele de canalizare au acoperit 420 m, au costat 578.829 lei și au cuprins reabilitări și extinderi pe străzile Martir Angela Sava și Gheorghe Ranetti.

Necesarul de investiții în infrastructura de apă

este foarte mare și nu poate fi acoperit din resursele companiei. De aceea, Aquatim și-a asigurat finanțări externe semnificative, pentru investițiile sale de mare anvergură. Proiectul Aquatim finanțat prin Programul Operațional Sectorial Mediu, de extindere și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în județul Timiș, este un astfel de exemplu. Valoarea acestui program investițional, finalizat anul trecut, a acoperit 119 milioane de Euro, din care 74% au provenit de la Uniunea Europeană, din Fondul de Coeziune, 11% din bugetul de stat, 2% de la autorități locale și 13% de la Aquatim.

PLANURI PENTRU 2017

Programul de investiții din surse proprii, pentru anul 2017, are planificate lucrări de extindere a rețelelor de apă și de canalizare pe străzile Nera, B. P. Hașdeu, Calea Circumvalațiunii, Dunărea, Bachus, Profesor Alex Cișman, Corina Irineu, Aurora, Ion Zaicu, Teiului, Centura, Nicorești, Letea, Ceferiștilor, Viitorului, calea Șagului, Ovidiu Cotruș, Profesor Anton Kathrein, Bela Lugoși, Calea Lugoșului, Iosif Bulbuca, Victor Gaga, Florin Medeleț, Caraș, Alexandra Indrieș, Popa Anca, Azalelor, Sânzienelor, Anemonelor, Crăitelor, Orhideelor, J. J. Ehrler și în Parcul Industrial Freidorf.

Tot în planul de investiții pe 2017 sunt cuprinse și soluții de preluare și descărcare apelor pluviale în situații de urgență, în zona pasajelor CFR de pe străzile Jiul, Gheorghe Lazăr, Coriolan Brediceanu și Popa Șapcă, puncte „sensibile” ale rețelei de canalizare, unde apar probleme la aversele foarte puternice.

În ce privește investițiile cu finanțare europeană, în continuarea programului operațional menționat anterior, Aquatim a definitivat cererea de finanțare pentru Programul Operațional Infrastructură Mare, care are în vedere perioada de programare 2014 – 2020. Această cerere de finanțare a fost depusă împreună cu studiul de fezabilitate spre analiză și avizare la Ministerul Fondurilor Europene spre finalul anului 2016. Din cei 180 milioane euro solicitați spre aprobare din POIM, circa 26 milioane euro urmează să fie alocați pentru lucrări de infrastructură de mediu în municipiul Timișoara.

Foiaia Administrației Bazinale de Apă Banat

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„MITROPOLIA BANATULUI ARE ÎN ADMINISTRAȚIA NOASTRĂ UN PRIETEN DE NĂDEJDE”

Titu BOJIN

În prima parte a acestui an, la Centrul eparhial din Timișoara, s-au desfășurat lucrările „Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Timișoarei”. Evenimentul a debutat în biserica *Învierii Domnului*, din incinta Reședinței Mitropolitane, cu oficierea Te Deum-ului. Slujba a fost săvârșită de către Preasfințitul Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, a membrilor Adunării Eparhiale, a starețelor și stareților din cuprinsul eparhiei, precum și a părinților protopopi.

Prezent în Adunarea Eparhială, domnul Titu Bojin, directorul instituției noastre, a declarat, în exclusivitate pentru „Foiaia Administrației Bazinale de Apă Banat”, prezentă în paginile de promovare ale jurnalului interregional „Ba-

natul” că „existența relațiilor de bună colaborare între instituția pe care o reprezintă și Mitropolia Banatului, a fost, este și va continua în

Cuvântul domnului Titu Bojin la prima întrunire din acest an a Adunării Eparhiale

parametri respectului reciproc de ambele părți și evident, în folosul enoriașilor.

Mă simt onorat să fac parte din rândul membrilor Adunării Eparhiale și fac acest lucru – desigur – și în numele Administrației Bazinale de Apă Banat. Mitropolia Banatului, are în administrația noastră un prieten de nădejde.”

Rugat să ne spună câteva cuvinte despre președintele de onoare al jurnalului nostru, domnul director a opinat: „Înaltpreasfințitul Ioan, Mitropolit al Banatului și președinte de onoare al jurnalului dumneavoastră, după cum ați subliniat cu îndreptățită bucurie, va rămâne, prin faptele sale, atât în istoria Banatului, cât și în aceea a ortodoxismului românesc și nu numai, va rămâne, cum spuneam, cunoscut ca Ioan cel Bun, așa cum nu demult, cu fiască dragoste l-a numit Vasile Todî”.

CARE SUNT ACTIVITĂȚILE PREVENTIVE ÎN CAZ DE ÎNUNDAȚII?

Activitățile preventive în situații de acest gen constau în:

- evitarea construcției de locuințe și de obiective sociale, culturale și/sau economice în zonele potențial inundabile, cu prezentarea în documentațiile de urbanism a datelor privind efectele inundațiilor anterioare; adaptarea dezvoltărilor viitoare la condițiile de risc la inundații; promovarea unor practici adecvate de utilizare a terenurilor și a terenurilor agricole și silvice;

- realizarea de măsuri structurale de protecție, inclusiv în zona podurilor și podețelor;

- realizarea de măsuri nestructurale (controlul utilizării albiilor minore, elaborarea planurilor bazinale de reducere a riscului la inundații și a programelor de măsuri; introducerea siste-

melor de asigurări etc.);

- identificarea de detaliu, delimitarea geografică a zonelor de risc natural la inundații de pe teritoriul unității administrativ – teritoriale, înscrierea acestor zone în planurile de urbanism

general și prevederea în regulamentele de urbanism a măsurilor specifice privind prevenirea și atenuarea riscului la inundații, realizarea construcțiilor și utilizarea terenurilor;

- implementarea sistemelor de prognoză, avertizare și alarmare pentru cazuri de inundații;

- întreținerea infrastructurilor existente de protecție împotriva inundațiilor și a albiilor cursurilor de apă;

- execuția lucrărilor de protecție împotriva afuierilor albiilor râurilor în zona podurilor și podețelor existente;

- comunicarea cu populația și educarea ei în privința riscului la inundații și a modului ei de acțiune în situații de urgență.

Rubrica cititorilor noștri

DESPRE CĂRȚI

Pr. Romulus FRANCESCU

Doresc să mulțumesc din începutul acestei rubrici conducerii Administrației Bazinale de Apă Banat, pentru larga deschidere arătată cititorilor în chiar pagina care le aparține în cadrul acestui minunat jurnal. Dincolo de materialele pur instituționale, iată, se găsește loc, atunci când se dorește, și pentru suflet. Vreau să cred că mai ales cei tineri vor găsi cu folos lectura acestei rubrici.

Hoinărind prin spațiul celest al bibliotecii, am întârziat preț de câteva clipe pe o observație sadoveniană. Spunea „Ceahlăul” că ele, cărțile, pot sluji luminii dar – și nu rareori – obscurantismului. Această observație m-a dus cu gândul

departe, pe timpul Sfântului Vasile cel Mare la care veneau tineri creștini și-l întrebau ce atitudine să aibă față de cărțile păgâne. Era perioada de răscruce între păgânism și creștinism.

Literatura aceasta, păgână, mai ales, era foarte plăcută, ne spune părintele Sofian Boghiu, și voiau să citească, însă le era frică ca nu cumva să greșească, citindu-le.

Erau și lucruri necuviincioase. Sfântul Vasile le da un sfat foarte practic: „Faceți și voi așa cum fac albinele, merg din floare în floare și unde găsesc nectar și polen mai mult se opresc mai mult, iar de unde nu găsesc, zboară în altă parte”.

Din albumul nostru cu poze

„BĂ, FIR-AȚI AI DRACU' SĂ FIȚI!”

Sătul de viața de târg a Timișoarei, ajuns cel mai neîngrijit oraș al Transilvaniei, revin în vremea iernii, tot mai des, în regiunea istorică a Crișanei. În liniștea adâncă a munților aflați jur-împrejurul casei. Pârâul de la poartă susură liber sub zăbranicul ghețurilor; profilul Mureșului din zare îi dă reînnoită putere. E ceasul când amurgul argintiu sărută creștetul pleșuv al înălțimilor cenușii ce poartă pe umerii lor stâncoși hlamida imaculată a iernii; când vrăbiile întârziate mai șovăiesc în drumul lor spre cuib și urma de ciută în zăpadă îmi pare un ghioc de porțelan. Coda stufoasă a veveriței, azi, abia mai încape în scorbura nukului pe care ea și suratele ei mi-l pradă în fiecare an. În văzduh, străjerul acestor locuri plutește maiestos. Îl cunosc din ziua în care am venit aici pentru întâia oară. Haiducul negru al înălțimilor. Croncănitul lui solemn mă încredințează că pe aceste locuri e pace. Și acolo unde e pace, e și liniște. Mai întâzii, în ciuda gerului, lângă frumusețea acestui parc natural. Împărătească bucurie.

Nu departe, deasupra castelului din Săvârșin, flutură flamura regală. Semn că cei de-ai casei se află acolo. În căsuța mea din pădurile Tocului, semnul prezenței mele e lumina candeliei. Vă amintiți pilda fecioarelor din Evanghelie, care așteptau pe Mântuitorul, cu candelile aprinse. Cele care nu au avut suficient undelemn pentru a arde continuu candelile au pierdut venirea Mântuitorului. Arderea continuă a candeliei este răspunsul creștinului la îndemnul Mântuitorului: „Privegheați că nu știți ziua, nici ceasul când vine Fiul Omului.” (Matei 25, 13). Candela este lumina de veghere, de priveghere, pe care ar trebui să o ținem tot timpul aprinsă în casă.

*

Iarnă. Singurul anotimp în care boierul Alecsandri avea dispoziția de a lucra, în odaia sa caldă la gura sobei. Boierul, tot boier; cu tot ajutorul dat lui de Vodă Cuza, i-a displicut legea rurală a Domnului țării, neluând parte la actul din 2 mai 1864. Împroprietărirea țăranilor, cel mai important fapt al secolului al XIX-lea, este singurul pe care Alecsandri nu l-a cântat. În schimb, a cântat-o în versuri de curte pe Elisabeta, alături de care, la Sinaia, petrecea săptămâni întregi. Astfel încât, bătrânul rege Carol i-a cerut lui Ion Brătianu să-l îndepărteze discret, trimițându-l ambasador la Paris. Poet cu mari calități, om cu mici slăbiciuni... Om căruia îi plăceau castanietele atunci când sunt mișcate de o frumoasă fiică a Grenadei, lăsându-i impresia că aude maselele spaniolilor clănțănind de foamea iubirii.

Ce e viața, întâlnindu-se în Spania cu Prosper Mérimée, cel care l-a făcut cunoscut francezilor pe Pușkin, acesta îi recită bardului de la Mircești „Țigani”, în limba franceză. Ajuns la versurile „arde-mă pe cărbuni; eu voi muri fără a spune numele iubitului meu!” Alexandri îl întrerupe spunându-i:

- Domnule Mérimée; acesta e un cântec popular de la noi. Iată versurile:

Arde-mă, frige-mă,
Pe-un cărbune pune-mă!
De mă-i pune pe-un cărbune
Ibovnicul nu ți-oi spune.
De m-ai bate cu-o vârguță

Peste ochi și peste țâță,
Tot m-oi duce la porțiță
Să dau altuia guriță.
De m-ai bate cu tot gardul
Tot m-oi mai iubi cu altul.
Mérimée ascultă traducerea franceză a acestei hore, apoi zise zâmbind:

- *Diable de Pouchkine!* L-am admirat 15 ani cu un giuvaer străin la gât.

Oameni buni, pe lângă tezaur, câte giuvaeruri ale spiritului ne-au mai furat rușii, că am ajuns să purtăm la gâtul bucuriilor sticla colorată a manelelor?

*

„N-am să mai apuc alt chip al acestei țări”, constata trist un intelectual român ajuns la acel raft de bibliotecă ce aparține deplinei înțelepciuni. E de crezut într-o țară în care, în părțile ei esențiale, niciodată nu i s-a schimbat nimic. Dovada? „Am dorit, cu mic, cu mare, / Și-am luptat, cum am știut, / S-avem nouă guvernare? / Și cu asta ce-am

făcut? / Ca mai bine să ne fie, / Ne-a crescut salariul brut, / Dar trăim în săracie? / Și cu asta ce-am făcut? / Pentru-a câștiga o pâine, / Mulți o iau de la-nceput, / Rătăcesc prin țări străine? / Și cu asta ce-am făcut? / Totul este ca-nainte, / De belele n-am trecut, / Se trag sforile, se minte, / Și cu asta ce-am făcut? ”

Au trecut anii, au trecut 80 de ani de când, pe scena Teatrului Cărbuș, Tănase le „potrivea” atât de bine...

Departe de masa mea de scris, România devine imaginea de coșmar a Europei. La gardul guvernului tinerii cântă imnul „Deșteaptă-te române!”. În vara anului 1848, când generalul Gheorghe Magheru, comandant al trupelor revoluționare din Țara Românească, și-a așezat tabăra pe câmpul de luptă la marginea orașului Râmnicu Vâlcea, s-a cântat pentru prima oară acest imn. Și atunci, Teleormanul era la fel de aproape...

La televizor, manifestații. Se tot repetă imaginea unui maior de jandarmi, „în civil”, care țâșnește de pe trotuar aruncându-se asupra unuia care a azvârlit o petardă. Insul se desprinde din placaj și scapă. Maiorul alunecă și, în clipa următoare, cinci-șase jandari vânjoși îi sar în spinare. Îl burdușesc cu simț de răspunere. „Bă, fir-ați ai dracu' să fiți, sunt maiorul Drăgănescu”, urlă superiorul întins pe caldarâm. *O, țară tristă plină de humor...*

La Cotroceni, sprijinindu-se de gard, bătrânii țării își exprimă protestul postum.

Și totuși, atât cei cocoțați în vârful trebii, cât și cei aflați la garduri au un „of” comun: serviciile secrete. Să nu știe oare românii că în democrație - și în democrație - legea și ordinea depind de munca discretă

a serviciilor secrete? Dar există ceva care îi și desparte; cei aflați astăzi în stradă, cei mulți, cei disprețuiți de toate puterile, cei ce îndată după alegeri devin *din oameni de bine, gloată*, îl evocă în mesajul lor civic pe Martin Luther King Jr., visând la vremea când statul nostru va fi guvernat de lege - un stat care să nu permită acordarea de drepturi și privilegii unor oameni în detrimentul altora. Din nefericire pentru acest popor, de aleșii lui depind averile multor oameni și granița dintre servirea statului, a oligarhilor și a mafiei devine tot mai puțin clară în țara asta.

„Oprește, Doamne, ceasornicul cu care măsori destrămarea acestui neam.”

*

Privind încrâncenarea cu care politicienii români se uită unii la alții, mi se face dor de Partidul Liber-Schimbist al maestrului Ștefan Cazimir. Vă amintiți? Insolita formațiune politică a izbutit, în 1990, să pătrundă în parlamentul țării. Din păcate, a fost puțin înțeleasă, politica noastră de atunci, ca și cea de azi, aflându-se pe cărarea străbătută de o copilărie impetuoasă și turbulentă, marcată de

VASILE TODI

toate răzgâielile și maladiile, din care cea mai nocivă era diletantismul. Apropos, cu ani în urmă, când liberalul Mircea Ionescu Quintus a devenit Ministru al Justiției, colegul său Ștefan Cazimir îi închina celebra epigramă:

Noi știm că legile-s severe
Și, ca ministru, le cinstești,
Un singur lucru îți vom cere:
Să nu le-ntorci ca la Ploiești!

Azi, la televizor, am văzut un alt Ministru al Justiției. Și mi se face dor de maestrul Ștefan Cazimir. Evreul nostru drag de la care politicienii acestei țări trebuie să învețe că protejați de scutul umorului se pot rosti multe judecăți incomode.

*

Renunț la televizor, pregătindu-mă să intru în „Camera Episcopului”, cu Ornella Muti. Cu părul negru-al maicii sale, cu ochii verzi-albaștri și uneori gri, ai bunicii rusoaice, cu „sânge străbun, de jidov de la Nipru”, Ornella Muti va rămâne mereu pe celuloid, dovada vie că aici, și cred că și în ceruri, frumusețea poate îmblânzi orice mânie.

În regia lui Dino Risi, cu Ornella în rolul Matildei Scrosati. O interpretare de zile mari. Prin averea imensă, chivernisită cu pricepere, Ornella Muti a dobândit, în viața de toate zilele, independența iubirii. Și a iubit... „Haos ar fi iarăși când nu te-aș mai iubi”. De-aia e Shakespeare atât de mare!

Actriță plină de poezie. Pasiunea ei pentru Celentano a stârnit, din partea soției acestuia, un răspuns plin de onctuoșitate: „O aventură întâmplătoare nu este motiv de despărțire. Ea poate fi iertată. Iar pentru un bărbat, relațiile ocazionale sunt ca o revizie tehnică de care are nevoie orice mașină, pentru a funcționa iar ca nouă”. Ornella a înțeles și Celentano - „cu revizia tehnică terminată și cu motorul din nou în garanție” - s-a întors să continue cei cinzeci de ani de căsnicie.